

Bruxelles, 14.12.2022
COM(2022) 516 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

**privind funcționarea pieței europene a carbonului în 2021 în temeiul articolului 10
alineatul (5) și al articolului 21 alineatul (2) din Directiva 2003/87/CE [astfel cum a fost
modificată prin Directiva 2009/29/CE și Directiva (UE) 2018/410]**

{SWD(2022) 407 final}

Lista abrevierilor

RAV	Regulamentul privind acreditarea și verificarea
ID MIE	Instrumentul de împrumut al Mecanismului pentru interconectarea Europei
SMCE	Sisteme de măsurare continuă a emisiilor
CO ₂ echivalent	Dioxid de carbon echivalent
CORSIA	Schema de compensare și de reducere a emisiilor de carbon pentru aviația internațională
SEE	Spațiul Economic European
EEX	Bursa Europeană de Energie
AELS	Asociația Europeană a Liberului Schimb
BEI	Banca Europeană de Investiții
ESMA	Autoritatea Europeană pentru Valori Mobiliare și Piețe
UE	Uniunea Europeană
EU ETS	Sistemul UE de comercializare a certificatelor de emisii
UE-27	Statele membre ale Uniunii Europene
EUTL	Registrul de tranzacții al Uniunii Europene
OACI	Organizația Aviației Civile Internaționale
PDE InnovFin	Proiecte demonstrative InnovFin în domeniul energiei
IPCC	Grupul interguvernamental privind schimbările climatice
RMR	Regulamentul privind monitorizarea și raportarea
RSP	Rezerva pentru stabilitatea pieței
N ₂ O	Protoxid de azot
NER	Rezerva pentru instalațiile nou-intrate (<i>New Entrants Reserve</i>)
PFC-uri	Perfluorocarburi
NTCA	Numărul total de certificate aflate în circulație
UK	Regatul Unit

Cuprins

Lista abrevierilor	1
1. Introducere	3
2. Acoperirea ETS.....	4
3. Cadrul privind piața carbonului	6
3.1. Plafonul pentru emisii	6
3.2. Licitarea certificatelor	9
3.3. Alocare cu titlu gratuit	10
3.3.1. Derogarea de la licitarea integrală pentru producția de energie electrică și de căldură	12
3.4. Venituri obținute în urma licitării certificatelor de emisii.....	13
3.4.1. NER 300.....	14
3.4.2. Fondul pentru inovare	15
3.4.3. Fondul pentru modernizare	16
3.4.4. Compensarea costurilor indirecte ale emisiilor de carbon	17
3.5. Reduceri ale emisiilor în cadrul EU ETS.....	19
3.6. Echilibrul dintre cerere și ofertă.....	22
4. Aviație.....	24
5. Supravegherea pieței.....	28
5.1. Constatările raportului ESMA	29
5.1.1. Recomandări de politică ale ESMA.....	30
6. Monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor	30
6.1. Monitorizarea emisiilor.....	31
6.2. Acreditarea și verificarea	32
6.3. Autoritățile competente.....	32
6.4. Conformitate și asigurarea respectării normelor	33
7. Legătura dintre EU ETS și ETS-ul Elveției	35
8. EU ETS în contextul Directivei privind eficiența energetică.....	41
9. Concluzii și perspective	42

1. Introducere

Sistemul UE de comercializare a certificatelor de emisii (EU ETS) este o piatră de temelie a politicii UE în domeniul climei. În conformitate cu principiul „poluatorul plătește”, acesta stabilește un preț al carbonului pentru emisiile generate de producția de energie electrică și termică, de industria energointensivă și de aviație în Europa. Bazându-se pe forțele pieței, EU ETS creează un stimulent pentru reducerea emisiilor atunci când aceasta costă cel mai puțin. În paralel, generează venituri pentru a investi în acțiuni în domeniul climei și în transformarea energetică.

De la lansarea sa în 2005, EU ETS a contribuit la reducerea cu 34,6 % a emisiilor generate de producția de energie electrică și termică și de producția industrială¹. A generat venituri din licitații în valoare de peste 100 de miliarde EUR pentru a fi distribuite statelor membre în perioada 2013-2021. Cu toate acestea, sunt necesare reduceri suplimentare ale emisiilor pentru îndeplinirea obiectivului mai ambițios în materie de climă consacrat în Legea europeană a climei². Pentru a atinge neutralitatea climatică până la jumătatea secolului, UE s-a angajat să reducă emisiile cu cel puțin 55 % până în 2030, comparativ cu nivelurile din 1990. EU ETS este esențial pentru realizarea acestui obiectiv.

În iulie 2021, Comisia Europeană a prezentat un pachet de reforme de politică menite să pună în aplicare Pactul verde european³, inclusiv o revizuire a EU ETS⁴. Comisia a propus ca sectoarele vizate de sistem să realizeze reduceri ale emisiilor de 61 % comparativ cu 2005⁵. În acest scop, propunerea înăsprește plafonul pentru emisii și mărește reducerea sa anuală. De asemenea, reformează normele de acordare a certificatelor gratuite pentru industrie și elimină treptat alocarea cu titlu gratuit pentru aviație. În același timp, Comisia a propus extinderea EU ETS pentru a include emisiile generate de transportul maritim și instituirea unui nou sistem de reducere a emisiilor generate de transportul rutier și de clădiri. În ansamblu, propunerea urmărește să direcționeze mai multe resurse către tranziția verde – prevăzând angajamentul statelor membre de a investi toate veniturile obținute în urma licitării certificatelor de emisii în proiecte legate de climă și energie și sporind resursele fondurilor pentru inovare și modernizare.

De atunci, Parlamentul European și Consiliul au analizat propunerea Comisiei. Până la jumătatea anului 2022, ambele au adoptat poziții cu privire la revizuirea EU ETS, prezentând

¹ Emisiile ETS provenite de la instalații staționare în 2021, fără Regatul Unit, cu excepția producătorilor de energie electrică din Irlanda de Nord, în comparație cu o valoare ajustată din 2005, cu același domeniu de aplicare.

² Regulamentul (UE) 2021/1119 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 iunie 2021 de instituire a cadrului pentru realizarea neutralității climatice și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 401/2009 și (UE) 2018/1999, [JO L 243](#), 9.7.2021, p. 1.

³ [Delivering the European Green Deal \(Pachetul pentru îndeplinirea angajamentelor asumate în cadrul Pactului verde european\)](#), DG CLIMA, 14.7.2021.

⁴ [COM/2021/551 final](#) - Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2003/87/CE de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Uniunii, a Deciziei (UE) 2015/1814 privind înființarea și funcționarea unei rezerve pentru stabilitatea pieței aferentă schemei UE de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră și a Regulamentului (UE) 2015/757, 14.7.2021.

⁵ Legiferate în prezent la 43 % sub nivelurile emisiilor din 2005.

mai multe modificări. Astfel, negocierile interinstituționale dintre Parlament, Consiliu și Comisie au început în iulie 2022.

Între timp, EU ETS continuă să funcționeze conform legislației actuale. În 2021, sistemul a intrat în cea de a patra etapă (2021-2030). Astfel, au intrat în vigoare mai multe modificări ale cadrului sistemului. Plafonul pentru emisii scade în fiecare an cu o rată mai mare de 2,2 %. Volumul certificatelor alocate cu titlu gratuit industriei a fost ajustat pentru a reflecta progresul tehnologic și evoluția producției. Primele cereri de proiecte din cadrul Fondului pentru inovare au fost finalizate și au fost aprobate primele decizii de plată pentru investiții în cadrul Fondului pentru modernizare. Acoperirea sistemului a fost, de asemenea, ajustată în 2021 pentru a reflecta ieșirea Regatului Unit din UE.

În 2021, operațiunile instalațiilor care fac obiectul EU ETS erau încă în curs de redresare în urma efectelor pandemiei de COVID-19. Datorită impulsului de redresare, emisiile au crescut ușor din 2020, dar au rămas sub nivelurile anterioare pandemiei. Acest lucru s-a reflectat într-o creștere a cererii de certificate în cadrul EU ETS și un preț mai mare al carbonului în 2021.

Creșterea prețurilor carbonului a determinat unele părți interesate să pună sub semnul întrebării existența unor speculații excesive în cadrul EU ETS. Unii s-au întrebat, de asemenea, dacă prețurile mai ridicate au avut un impact asupra prețurilor la energie. Comisia a abordat aceste preocupări în Comunicarea privind abordarea prețurilor energiei⁶. Aceasta a concluzionat că efectul creșterii prețurilor gazelor asupra prețului energiei a fost de nouă ori mai mare decât efectul prețurilor mai mari ale carbonului. De asemenea, Comisia a solicitat Autorității Europene pentru Valori Mobiliare și Piețe (ESMA) să analizeze comportamentul pe piața carbonului. Raportul final al ESMA publicat în 2022 respinge afirmațiile privind speculațiile excesive. ESMA a concluzionat că piața carbonului din UE funcționează bine și că semnalul dat de prețul carbonului este în conformitate cu principiile fundamentale ale pieței.

Prezentul raport face bilanțul funcționării EU ETS în 2021 și în prima jumătate a anului 2022. Acesta prezintă o imagine de ansamblu actualizată a acoperirii și a infrastructurii sistemului și furnizează informații referitoare la elementele-cheie ale cadrului sistemului. Raportul este în conformitate cu articolul 10 alineatul (5) și cu articolul 21 alineatul (2) din Directiva EU ETS⁷. Acesta se bazează în principal pe date din registrul UE, pe Registrul de tranzacții al UE (EUTL), precum și pe rapoartele prezentate de statele membre în temeiul articolului 21 din Directiva EU ETS.

2. Acoperirea ETS

De la începutul fazei 4 (2021-2030), EU ETS a acoperit 27 de state membre ale UE și țări ale Asociației Europene a Liberului Schimb (AELS) – Islanda, Liechtenstein și Norvegia (țări

⁶ [COM\(2021\) 660 final](#) – Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, *Un set de măsuri de acțiune și de sprijin pentru abordarea creșterii prețurilor energiei*, 13.10.2021.

⁷ Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 2003 de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității și de modificare a Directivei 96/61/CE a Consiliului, [JOL 275](#), 25.10.2003, p. 32.

EU ETS), precum și centrale electrice din Irlanda de Nord⁸. Începând cu 1 ianuarie 2020, EU ETS este conectat cu ETS-ul Elveției.

În total, EU ETS reglementează emisiile provenite de la 8 757 de centrale electrice și termice și instalații de producție, precum și de la 371 de operatori de aeronave care efectuează zboruri între aeroporturile din Spațiul Economic European (SEE) și din SEE către Elveția și Regatul Unit. Acestea reprezintă aproximativ 36 % din totalul emisiilor din UE.

La fel ca în anii precedenți, majoritatea instalațiilor care intră sub incidența EU ETS emit mai puțin de 50 000 de tone de dioxid de carbon echivalent (CO₂ echivalent) pe an⁹ (70,5 %). Dintre acestea, 4 725 sunt clasificate drept instalații cu emisii scăzute¹⁰ (54 % din total). 22 % din totalul instalațiilor emit între 50 000 și 500 000 de tone de CO₂ echivalent pe an¹¹, iar 7,5 % dintre instalații emit cel mai mare nivel de emisii, peste 500 000 de CO₂ echivalent pe an¹². Țările ETS au raportat că 199 de instalații s-au închis în 2021, în principal din cauza încetării totale a activităților sau din cauza capacității reduse, aducând instalația sub pragul de acoperire în cadrul sistemului¹³.

Figura 1.1 din apendicele 1 la documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezentul raport prezintă defalcarea instalațiilor pe categorii de emisii în 2021.

În unele sectoare, numai instalațiile care depășesc o anumită dimensiune și un anumit nivel de producție sunt incluse în EU ETS. Țările pot exclude din sistem instalațiile cu emisii scăzute dacă sunt puse în aplicare măsuri alternative de reducere a emisiilor¹⁴. Începând din 2021, este, de asemenea, posibil să se excludă din EU ETS instalațiile care emit mai puțin de 2 500 de tone de CO₂ echivalent¹⁵, precum și unitățile de rezervă sau de back-up, care nu funcționează mai mult de 300 de ore pe an¹⁶.

În 2021, 14 țări au optat pentru excluderea instalațiilor din sistem, reprezentând un total de 4,9 Mt CO₂ echivalent. Acestea au reprezentat 0,37 % din emisiile provenite de la instalațiile incluse în EU ETS.

Șase state membre¹⁷ au continuat să permită instalațiilor staționare să utilizeze planuri de monitorizare simplificate în cazurile cu risc scăzut în 2021¹⁸. Pentru aviație, numai Belgia a

⁸ În temeiul Protocolului privind Irlanda/Irlanda de Nord la Acordul privind retragerea Regatului Unit din UE.

⁹ Instalații de categoria A.

¹⁰ Un subset din cadrul instalațiilor de categoria A, cu emisii sub 25 000 de tone CO₂ echivalent pe an.

¹¹ Instalații de categoria B.

¹² Instalații de categoria C.

¹³ Pragul de 20 MW pentru puterea termică instalată totală.

¹⁴ În temeiul articolului 27 din Directiva EU ETS.

¹⁵ În fiecare dintre cei trei ani care precedă notificarea transmisă Comisiei. Emisiile provenite din biomasă sunt excluse.

¹⁶ În temeiul articolului 27a alineatul (3) din Directiva EU ETS.

¹⁷ Aceste state membre au fost Danemarca, Finlanda, Croația, Ungaria, Lituania și Țările de Jos.

¹⁸ În temeiul articolului 13 din Regulamentul privind monitorizarea și raportarea [Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2066 al Comisiei din 19 decembrie 2018 privind monitorizarea și raportarea emisiilor de gaze cu efect de seră în temeiul Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului și

raportat utilizarea acestei dispoziții pentru instalațiile cu emisii scăzute.

Pe lângă emisiile de CO₂ generate de producția de energie electrică, producția industrială și aviație, EU ETS acoperă protoxidul de azot (N₂O) din producția de glixal și de acid azotic, adipic și glioxic, precum și perfluorocarburile (PFC) provenite din producția de aluminiu. În 2021, 22 de țări au raportat autorizații pentru activități ETS care eliberau alte emisii decât cele de CO₂. Numai Norvegia a declarat activități de captare și stocare a carbonului.

Tabelul 1.1 din apendicele 1 la documentul de lucru însoțitor al serviciilor Comisiei enumeră țările care raportează alte emisii decât cele de CO₂ generate de activitățile EU ETS în 2021.

În sectorul aviației, majoritatea operatorilor reglementați în 2021 erau operatori comerciali (71 % sau 262 de operatori)¹⁹. În total, 160 de operatori (43 %) se calificau drept emițători mici.

3. Cadrul privind piața carbonului

3.1. Plafonul pentru emisii

Plafonul din EU ETS stabilește cantitatea maximă absolută de emisii pe care entitățile reglementate le pot emite. Acesta corespunde numărului de certificate emise într-o fază de comercializare. Plafonul scade anual pentru a asigura îndeplinirea de către UE a obiectivului general de reducere a emisiilor.

Se aplică plafoane separate pentru emisiile provenite de la instalațiile staționare și de la operatorii de aeronave. În 2021, plafonul pentru emisiile provenite de la instalațiile staționare a fost de 1 571 583 007 certificate. Pentru aviație, în 2021 au fost emise 28 306 545 de certificate. Începând din 2021, ambele plafoane au scăzut cu o rată de 2,2 % pe an²⁰. În ceea ce privește plafonul pentru emisiile provenite de la instalațiile staționare, acesta este echivalent unui număr de 43 003 515 certificate.

În conformitate cu articolul 12 alineatul (3) din Directiva EU ETS, instalațiile staționare pot utiliza, de asemenea, certificate pentru aviație pentru asigurarea conformității începând cu 1 ianuarie 2021.

Tabelul 1 prezintă cifrele anuale ale plafonului EU ETS începând din 2013. Atunci când se compară aceste date, ar trebui remarcat faptul că, începând din 2021, EU ETS nu mai acoperă instalațiile din Regatul Unit. În conformitate cu Protocolul privind Irlanda/Irlanda de Nord la Acordul de retragere a Regatului Unit din UE²¹ și cu Acordul comercial și de cooperare

de modificare a Regulamentului (UE) nr. 601/2012 al Comisiei, [JO L 334](#), 31.12.2018, p. 1. Regulamentul a fost modificat în 2020 prin Regulamentul (UE) 2020/2085 al Comisiei și în 2022 prin Regulamentul (UE) 2022/388 al Comisiei. A se vedea [versiunea consolidată](#)].

¹⁹ Un operator comercial de aeronave este, de exemplu, o companie de transport aerian de pasageri care prestează servicii pentru public. Un operator necomercial de aeronave este, de exemplu, operatorul unei aeronave private.

²⁰ Se aplică de la mijlocul perioadei de bază 2008-2012.

²¹ Acord privind retragerea Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord din Uniunea Europeană și din Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, [JO L 29](#), 31.1.2020, p. 7.

dintre UE și Regatul Unit²², producătorii de energie electrică din Irlanda de Nord rămân în EU ETS, cu drepturile și obligațiile corespunzătoare. EU ETS continuă, de asemenea, să acopere emisiile generate de zborurile spre Regatul Unit. Plafioanele pentru emisii au fost modificate pentru a reflecta acest aspect²³.

Tabelul 1. Plafonul anual pentru emisiile provenite de la instalațiile staționare și numărul anual de certificate pentru aviație puse în circulație (2013-2021).

Anul	Plafon anual (instalații staționare)	Volumul anual de certificate pentru aviație puse în circulație
2013	2 084 301 856	32 455 296
2014	2 046 037 610	41 866 834
2015	2 007 773 364	50 669 024
2016	1 969 509 118	38 879 316
2017	1 931 244 873	38 711 651
2018	1 892 980 627	38 909 585
2019	1 854 716 381	38 830 950
2020	1 816 452 135	42 803 537
2021	1 571 583 007	28 306 545

Figura 1 ilustrează modificările plafonului pe parcursul tuturor etapelor EU ETS, inclusiv reducerea preconizată până în 2030²⁴.

²² Acord comercial și de cooperare între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, pe de o parte, și Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, pe de altă parte, [JO L 149](#), 30.4.2021, p. 10.

²³ Decizia (UE) 2020/1722 a Comisiei din 16 noiembrie 2020 privind cantitatea de certificate care trebuie emisă pentru întreaga Uniune, pentru anul 2021, în temeiul Sistemului UE de comercializare a certificatelor de emisii, [JO L 386](#), 18.11.2020, p. 26.

²⁴ În conformitate cu obiectivul legislativ actual de reducere a emisiilor cu 43 % până în 2030 comparativ cu 2005.

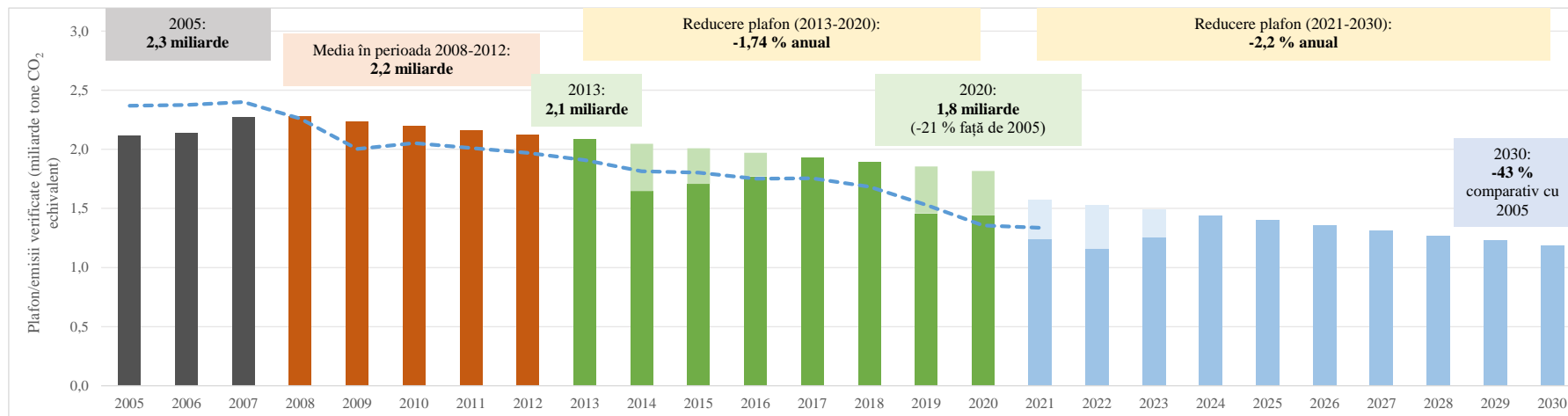

Figura 1. Plafonul pentru emisii stabilit în EU ETS, în comparație cu emisiile verificate. Legendă: bare (plafon), barele de culoare deschisă în perioada 2014-2016 (certIFICATE concentrate spre sfârșitul perioadei în faza 3), barele de culoare deschisă începând din 2019 (certIFICATE care au intrat în rezerva pentru stabilitatea pieței), linia punctată (emisii verificate).

3.2. Licitarea certificatelor

Licitarea rămâne principala metodă de distribuire a certificatelor în faza 4 a EU ETS, reprezentând 57 % din plafon. Regulamentul privind licitațiile²⁵ stabilește norme care asigură desfășurarea licitațiilor într-un mod deschis, transparent, armonizat și nediscriminatoriu. Acesta precizează calendarul, administrarea și alte aspecte ale licitării certificatelor de emisii.

În 2021, licitațiile au continuat să aibă loc prin intermediul *European Energy Exchange AG* (EEX):

- ca platformă comună de licitație, pentru 25 de state membre care participă la o procedură de achiziții publice comune;
- pentru Polonia, care a optat să nu participe la procedura de achiziții publice comune, dar nu și-a desemnat încă propria platformă de licitație;
- pentru Islanda, Liechtenstein și Norvegia, după modificarea Acordului privind SEE în 2019 pentru a permite participarea acestora la Acordul privind achizițiile publice comune pentru platforma comună de licitație;
- pentru ca Regatul Unit să liciteze certificate pentru producătorii de energie electrică din Irlanda de Nord.

EEX a licitat, de asemenea, pentru Germania, ca platformă de licitație desemnată separat.

Platforma EEX a fost redenumită drept platformă comună de licitație în 2021, fără modificări majore în ceea ce privește participarea la licitații. În total, în 2021 au avut loc 230 de licitații, iar în prima jumătate a anului 2022 au avut loc 109 licitații. Tabelul 2 oferă o imagine de ansamblu a volumelor anuale de certificate scoase la licitație de EEX începând cu faza 3.

Tabelul 2. Volumele totale de certificate scoase la licitație (2013-2021).

Anul	Certificate generale	Certificate pentru aviație
2013	808 146 500	0
2014	528 399 500	9 278 000
2015	632 725 500	16 390 500
2016	715 289 500	5 997 500
2017	951 195 500	4 730 500
2018	915 750 000	5 601 500
2019	588 540 000	5 502 500
2020	778 505 000	7 505 000

²⁵ Regulamentul (UE) nr. 1031/2010 al Comisiei din 12 noiembrie 2010 privind calendarul, administrarea și alte aspecte ale licitării certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră în temeiul Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Uniunii, [JO L 302](#), 18.11.2010, p. 1.

2021	582 952 500	3 785 500
------	-------------	-----------

În 2021, nu a fost anulată nicio licitație. Cu toate acestea, la începutul anului 2022 au fost anulate două licitații. La 1 februarie, licitația pentru platforma comună de licitație a fost anulată din cauza unei probleme tehnice. În conformitate cu articolul 9 din Regulamentul privind licitațiile, volumul corespunzător de certificate de emisii a fost distribuit ulterior în cadrul următoarelor patru licitații. La 2 martie, licitația pentru Polonia a fost anulată deoarece volumul total al ofertelor s-a situat sub volumul certificatelor de emisii scoase la licitație. Licitația a fost anulată în conformitate cu articolul 7 alineatul (5) din Regulamentul privind licitațiile și, din nou, volumul a fost distribuit în cadrul următoarelor patru licitații.

Figura 2 oferă o imagine de ansamblu asupra prețurilor de închidere a licitațiilor de pe piața carbonului din UE în perioada 2013 - septembrie 2022.

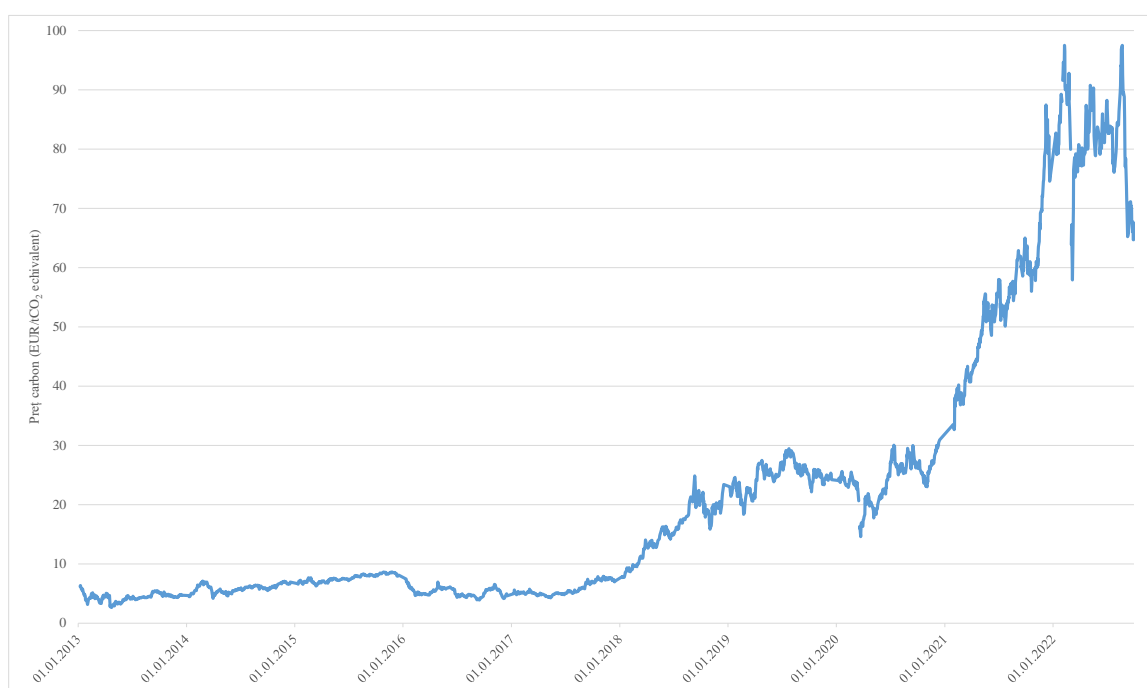

Figura 2. Prețurile de închidere a licitațiilor pentru certificate generale (1 ianuarie 2013 - 30 septembrie 2022).

Platformele de licitație publică periodic rezultatele detaliate ale fiecărei licitații pe site-urile lor. Informații suplimentare referitoare la desfășurarea licitațiilor, inclusiv la participare, grade de acoperire și prețuri, sunt disponibile în rapoartele țărilor ETS privind licitațiile²⁶.

3.3. Alocare cu titlu gratuit

Deși licitația este metoda principală de distribuire a certificatelor de emisii în EU ETS,

un volum semnificativ de certificate este alocat cu titlu gratuit pentru a combate riscul de

²⁶ [Rapoarte privind licitațiile](#), DG CLIMA, 30.6.2022.

relocare a emisiilor de dioxid de carbon²⁷. Aceasta constituie o măsură tranzitorie.

O listă specifică privind riscul de relocare a emisiilor de dioxid de carbon identifică sectoarele cu un risc mai ridicat de relocare a emisiilor de dioxid de carbon, eligibile pentru a beneficia de alocări cu titlu gratuit. Lista pentru faza 4²⁸ identifică 63 de sectoare și subsectoare care acoperă aproximativ 94 % din emisiile industriale în cadrul EU ETS.

Alocarea cu titlu gratuit pentru sectoare specifice se bazează pe criteriile de referință în materie de performanță. Criteriile de referință reflectă o intensitate medie a emisiilor pe unitate de produs a celor mai eficiente 10 % instalații din fiecare sector. Acestea sunt reduse treptat pentru a consolida stimulentele pentru decarbonizare și promovarea inovării. În 2021, Comisia a actualizat valorile de referință ETS²⁹. Acestea se aplică în prima perioadă de alocare din faza 4, 2021-2025.

În total, 31 din 54 de valori de referință au fost reduse la rata maximă de 24 %. Restul au fost reduse cu 3-24 %³⁰. Acest lucru reflectă progresele înregistrate de majoritatea sectoarelor industriale în ceea ce privește reducerea intensității emisiilor pe unitate de produs în ultimii ani. Comisia a publicat o fișă informativă care însoțește decizia și care detaliază prelucrarea și analiza datelor care stau la baza actualizării valorilor de referință³¹.

Începând cu faza 4, volumul alocării cu titlu gratuit este ajustat pe baza normelor revizuite³², atunci când apar schimbări în producția industrială. Pragul pentru ajustări este stabilit la o producție în creștere sau în scădere cu 15 %. Operatorii au obligația de a prezenta autorităților naționale competente rapoarte anuale privind datele de producție. Pe baza acestor rapoarte, se pot face ajustări ale volumului alocărilor cu titlu gratuit emise.

Având în vedere efectele economice ale pandemiei de COVID-19, această rigoare a condus la o creștere a numărului de ajustări anuale ale volumului alocării cu titlu gratuit. În 2021 au fost depuse aproximativ 3 700 de cereri, de trei ori mai mult decât media anuală în faza 3.

²⁷ Poate avea loc o relocare a emisiilor de dioxid de carbon dacă activitățile reglementate de ETS sunt transferate în țări din afara UE cu politici climatice mai puțin ambițioase, conducând astfel la o creștere a emisiilor totale de gaze cu efect de seră.

²⁸ Decizia delegată (UE) 2019/708 a Comisiei din 15 februarie 2019 de completare a Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește stabilirea sectoarelor și subsectoarelor considerate ca fiind expuse riscului de relocare a emisiilor de dioxid de carbon pentru perioada 2021-2030, [JO L 120](#), 8.5.2019, p. 20.

²⁹ Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/447 al Comisiei din 12 martie 2021 de stabilire a valorilor de referință revizuite pentru alocarea cu titlu gratuit a certificatelor de emisii pentru perioada 2021-2025, în temeiul articolului 10a alineatul (2) din Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului, [JO L 87](#), 15.3.2021, p. 29.

³⁰ Rata maximă anuală de reducere de 1,6 % aplicată pentru o perioadă de 15 ani, din perioada 2007-2008, când au fost obținute datele inițiale pentru calculul valorii de referință, până în 2023, la jumătatea primei perioade de alocare din faza 4.

³¹ [Fișă informativă](#) – Actualizarea valorilor de referință pentru perioada 2021-2025, faza 4 a EU ETS, DG CLIMA, 12.10.2021.

³² Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/1842 al Comisiei din 31 octombrie 2019 de stabilire a normelor de aplicare a Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește noi modalități de ajustare a alocării cu titlu gratuit a cotelor de emisii din cauza modificării nivelului de activitate, [JO L 282](#), 4.11.2019, p. 20.

Volumul inițial al alocării cu titlu gratuit pentru perioada 2021-2025 a fost stabilit la 2 791 de milioane de certificate pentru 7 430 de instalații. Până la jumătatea anului 2022, Comisia a adoptat cinci decizii de ajustare a volumului alocării cu titlu gratuit³³. Drept rezultat, volumul a fost redus cu 77,5 milioane de certificate. Cu toate acestea, în paralel, Comisia a adoptat două decizii³⁴ prin care s-a corectat volumul inițial al alocării cu titlu gratuit și s-au adăugat 3,3 milioane de certificate. Acest lucru a fost necesar din cauza erorilor constatate în datele transmise de instalații și pentru punerea în aplicare a hotărârilor judecătorești.

Ajustările nivelului alocării cu titlu gratuit se efectuează din rezerva pentru instalațiile nou-întrate (NER). Aceste ajustări includ, de asemenea, modificări ale alocării ca urmare a deschiderii sau închiderii instalațiilor. Volumul inițial al NER la începutul fazei 4 se ridică la 331,3 milioane de certificate. Printre acestea s-au numărat certificatele nealocate din faza 3 și 200 de milioane de certificate din rezerva pentru stabilitatea pieței.

Tabelul 3 sintetizează nivelurile anuale ale alocării cu titlu gratuit în prima perioadă a fazei 4 (2021-2025) – atât nivelurile inițiale, cât și cele ajustate.

Tabelul 3. Alocare cu titlu gratuit în prima perioadă a fazei 4 (2021-2025).

Anul	2021	2022	2023	2024	2025	Total
Alocare inițială cu titlu gratuit (UE-27 + Islanda, Liechtenstein și Norvegia)	559,6	558,9	558,2	557,5	556,8	2 791,1
Alocare efectivă cu titlu gratuit	545,0	544,1	543,3	542,6	541,9	2 716,8
Alocare cu titlu gratuit ajustată și corectată	-14,6	-14,8	-14,9	-14,9	-14,9	-74,2

3.3.1. Derogarea de la licitarea integrală pentru producția de energie electrică și de căldură

Articolul 10c din Directiva EU ETS prevede o derogare de la norma generală privind licitarea certificatelor. Statele membre eligibile³⁵ pot acorda certificate sectorului energiei electrice și termice pentru a sprijini investițiile în modernizare și diversificare. Certificatele alocate în temeiul articolului 10c se deduc din volumul de certificate pe care un stat membru l-ar licita în caz contrar. Cu toate acestea, schemele naționale instituite pentru punerea în aplicare a

³³ Autoritatea de supraveghere a Acordului european de liber schimb a adoptat, de asemenea, decizii pentru Islanda, Liechtenstein și Norvegia.

³⁴ Autoritatea de supraveghere a Acordului european de liber schimb a adoptat, de asemenea, decizii pentru Islanda, Liechtenstein și Norvegia.

³⁵ Printre statele membre eligibile se numără Bulgaria, Croația, Cehia, Estonia, Ungaria, Letonia, Lituania, Polonia, România și Slovacia.

derogării prevăzute la articolul 10c trebuie să fie autorizate în temeiul normelor privind ajutoarele de stat și fac obiectul cerințelor prevăzute în orientările privind ajutoarele de stat.

Alocarea tranzitorie cu titlu gratuit în temeiul articolului 10c din Directiva EU ETS rămâne disponibilă în faza 4, dar cu dispoziții mai stricte privind transparența și procesul de selecție. Alternativ, statele membre eligibile ar fi putut decide să scoată la licitație integral sau parțial alocarea prevăzută la articolul 10c sau să o utilizeze pentru a finanța investiții în cadrul Fondului pentru modernizare.

Doar Bulgaria, România și Ungaria utilizează în continuare articolul 10c în faza 4, dar încă elaborează în prezent cadrele naționale pentru punerea în aplicare a acestei dispoziții. Acestea vor trebui să fie autorizate de Comisie în temeiul normelor referitoare la ajutoarele de stat. Între timp, Bulgaria a solicitat, în conformitate cu articolul 14f din Regulamentul privind licitațiile, să scoată la licitație parțial certificatele sale care fac obiectul articolului 10c rezervate pentru 2021 și 2022.

Alte state membre³⁶ eligibile să utilizeze derogarea prevăzută la articolul 10c au ales în 2020 fie să scoată la licitație aceste certificate, fie să le transfere către Fondul pentru modernizare. Tabelul 2.5 din apendicele 2 la documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezentul raport prezintă numărul total de certificate din Fondul pentru modernizare pentru fiecare stat membru beneficiar pentru faza 4.

3.4. Venituri obținute în urma licitării certificatelor de emisii

Licitarea certificatelor generează venituri substanțiale destinate a fi cheltuite de statele membre pentru acțiuni în domeniul climei, pentru transformarea energetică și pentru inovarea tehnologică. Un preț mai mare al carbonului se traduce în venituri mai mari. O parte din certificatele din faza 4 sunt scoase la licitație în scopul provizionării fondurilor pentru inovare și modernizare.

Directiva EU ETS prevede că statele membre ar trebui să utilizeze cel puțin 50 % din veniturile obținute în urma licitării certificatelor de emisii³⁷ și toate veniturile din aviație în scopuri legate de climă și energie. Statele membre raportează anual cu privire la modul în care își cheltuiesc veniturile din licitații.

Totalul veniturilor obținute în urma licitării certificatelor de emisii în cele 18 luni începând din 2020 (ianuarie 2021 - iunie 2022) s-au ridicat la 51,7 miliarde EUR³⁸. Numai în 2021, licitațiile au generat venituri de peste 31 de miliarde EUR. Aceasta înseamnă că veniturile aproape s-au dublat din 2020. Din veniturile din 2021, 25 de miliarde EUR au fost direcționate direct către statele membre³⁹.

În medie, statele membre au raportat că au cheltuit 76 % din veniturile obținute în urma

³⁶ Printre aceste state membre se numără Cipru, Cehia, Estonia, Malta, Letonia, Lituania și Polonia.

³⁷ Inclusiv certificatele distribuite în scopuri de solidaritate și creștere.

³⁸ Venituri generate de statele membre, Regatul Unit prin intermediul Irlandei de Nord, Islanda, Liechtenstein și Norvegia.

³⁹ Diferența rămasă reprezintă veniturile cumulate în cadrul fondurilor pentru inovare și modernizare, precum și veniturile distribuite Islandei, Liechtensteinului și Norvegiei.

licitării certificatelor de emisii pentru proiecte legate de climă și energie în 2021 (19,4 miliarde EUR). Aceasta este în concordanță cu media de 75 % din faza 3. Majoritatea veniturilor au fost cheltuite pentru proiecte în domeniul energiei din surse regenerabile (30 %) și al transporturilor (20 %). În plus, statele membre au finanțat eficiența energetică, proiecte interne și internaționale, precum și cercetarea și dezvoltarea. S-a raportat că aproximativ 25 % au finanțat alte măsuri de reducere a emisiilor. Printre acestea se numără măsurile pe care statele membre le pun în aplicare pentru a atenua impactul crizei energetice, de exemplu facilitățile fiscale și sprijinul social. O analiză detaliată a raportării statelor membre cu privire la aceste cheltuieli poate fi găsită în Raportul intermediar pentru anul 2022 privind politicile climatice⁴⁰.

3.4.1. *NER 300*

NER 300, finanțat prin EU ETS, a fost un program de finanțare la scară largă pentru proiecte demonstrative inovatoare în domeniul energiei cu emisii scăzute de dioxid de carbon, creat pentru faza 3. Programul a avut ca obiectiv demonstrarea, la scară comercială, a tehnologiilor de captare și stocare a dioxidului de carbon în condiții de siguranță pentru mediu și a tehnologiilor inovatoare în domeniul surselor regenerabile de energie. Programul a cumulat resurse din licitarea a 300 de milioane de certificate din rezerva pentru instalațiile nou-intrate. Fondurile au fost atribuite unor proiecte selectate în cadrul unor cereri de propuneri desfășurate în două runde, în decembrie 2012 și iulie 2014. Proiectele sunt încă în curs de punere în aplicare.

În total, 38 de proiecte în domeniul energiei din surse regenerabile și un proiect în domeniul captării și stocării dioxidului de carbon, prezentate de 20 de state membre, au primit sprijin din NER 300, în valoare de 2,1 miliarde EUR. Până la 30 septembrie 2022, au fost puse în funcțiune unsprezece proiecte. Trei proiecte sunt considerate finalizate: proiectul în domeniul bioenergiei *BEST* din Italia, proiectul de parc eolian terestru *Windpark Blaiken* din Suedia și proiectul în domeniul bioenergiei *Verbiostraw* din Germania. Celelalte proiecte sunt încă monitorizate în cadrul programului: proiectul de parc eolian terestru *Windpark Handalm* din Austria, proiectele de parcuri eoliene în larg *Veja Mate* și *Nordsee One* din Germania, proiectul de rețea inteligentă *Puglia Active Network* din Italia, proiectele de parcuri eoliene plutitoare în larg *Vertimed* din Franța și *Windfloat* din Portugalia, proiectul de concentrare a radiației solare *Minos* din Grecia și proiectul în domeniul bioenergiei *TORR* din Estonia.

Din cauza dificultăților întâmpinate în asigurarea cofinanțării (din sectorul privat sau public), precum și din cauza condițiilor economice și politice dificile, 28 de proiecte nu au reușit să obțină fonduri suplimentare suficiente și au trebuit să fie retrase din program. Drept rezultat, au devenit disponibile peste 1,6 miliarde EUR.

Fondurile necheltuite din NER 300 sunt realocate. Fondurile necheltuite în prima rundă de cereri de propuneri (în prezent, 724,8 milioane EUR) sunt reinvestite în cadrul instrumentelor

⁴⁰ [COM\(2022\) 514 final](#) – Raport al Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, *Accelerarea tranziției către neutralitatea climatică pentru securitatea și prosperitatea Europei*, 26.10.22.

financiare existente gestionate de Banca Europeană de Investiții⁴¹. În cadrul proiectelor demonstrative InnovFin în domeniul energiei (PDE InnovFin), proiectele trebuie finalizate până la sfârșitul anului 2022. Atât în cadrul sprijinului consultativ financiar InnovFin în domeniul energiei, cât și în cadrul Instrumentului de împrumut al Mecanismului pentru interconectarea Europei (ID MIE), proiectele trebuie finalizate până la sfârșitul anului 2023.

Tabelul 2.4. din anexa 2 la documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezentul raport oferă detalii suplimentare cu privire la proiectele sprijinite în cadrul PDE InnovFin și al ID MIE începând din iunie 2020.

Mecanismul de finanțare mixtă instituit se dovedește deja eficace. De exemplu, în cadrul sprijinului consultativ financiar InnovFin în domeniul energiei, zece proiecte au fost deja finalizate și multe altele sunt în curs de punere în aplicare. Acestea sunt în principal proiecte privind energia din surse regenerabile (ocean, energie solară concentrată și hidrogen), precum și proiecte de captare și utilizare/stocare a dioxidului de carbon.

Fondurile rămase necheltuite din NER 300 sunt direcționate către Fondul pentru inovare. Sunt incluse fondurile necheltuite din a doua rundă de cereri de propuneri și fondurile returnate de statele membre din cauza eșecului proiectelor. Până în prezent, au fost transferate către Fondul pentru inovare 770,2 milioane EUR.

3.4.2. Fondul pentru inovare

Fondul pentru inovare din cadrul EU ETS urmărește să finanțeze demonstrarea comercială a tehnologiilor inovatoare cu emisii scăzute de dioxid de carbon și a soluțiilor industriale pentru decarbonizarea industriilor mari consumatoare de energie din Europa, precum și dezvoltarea energiei din surse regenerabile, stocarea energiei și captarea și stocarea dioxidului de carbon. Pentru perioada 2020-2030, se estimează că fondul va cumula aproximativ 33,8 miliarde EUR⁴² din licitarea a 450 de milioane de certificate. Astfel, acesta devine unul dintre cele mai mari programe de finanțare prin granturi din lume, finanțat în proporție de 100 % de EU ETS.

Începând din 2020, Comisia, împreună cu Agenția Executivă Europeană pentru Climă, Infrastructură și Mediu (CINEA), a lansat patru cereri de propuneri în cadrul Fondului pentru inovare. Două dintre aceste cereri de propuneri au fost finalizate în 2021.

În cadrul primei cereri de propuneri de proiecte la scară largă⁴³, șapte propuneri din șase state membre au primit granturi⁴⁴. În total, s-a acordat sprijin în valoare de 1 145 de milioane EUR pentru proiecte din diferite sectoare ETS, și anume substanțe chimice, oțel, ciment, rafinării și energie electrică și termică. În cadrul primei cereri de propuneri de proiecte la scară mică⁴⁵,

⁴¹ Decizia (UE) 2017/2172 a Comisiei din 20 noiembrie 2017 de modificare a Deciziei 2010/670/UE în ceea ce privește utilizarea veniturilor nevărsate din prima rundă de cereri de propuneri, [JO L 306](#), 22.11.2017, p. 24.

⁴² Bugetul total estimat pe baza prețului carbonului de 75 EUR pe tonă.

⁴³ [Prezentare generală a primei cereri de propuneri de proiecte la scară largă și etapele următoare](#), DG CLIMA, 30.6.2022.

⁴⁴ Proiectele se desfășoară în Belgia, Finlanda, Franța, Italia, Spania și Suedia.

⁴⁵ [Prezentare generală a primei cereri de propuneri de proiecte la scară mică](#), DG CLIMA, 30.6.2022.

30 de proiecte au primit granturi în valoare totală de 109 milioane EUR. Acestea vor contribui la acțiuni privind decarbonizarea în 11 state membre⁴⁶, plus Islanda și Norvegia. În total, proiectele vizează reducerea emisiilor cu 77,4 Mt CO₂ echivalent în primii zece ani de desfășurare. Se preconizează că aceste reduceri vor începe să producă efecte deja din 2023, odată cu demararea primelor proiecte.

În iulie 2022, 17 proiecte au fost preselectate pentru pregătirea acordurilor de grant în cadrul celei de a doua cereri de propuneri de proiecte la scară mare. O sumă totală de 1,8 miliarde EUR va finanța inovarea în sectoarele cimentului, hidrogenului, substanțelor chimice, industriei prelucrătoare și altele, promovând acțiuni de decarbonizare în nouă țări care fac obiectul ETS⁴⁷. La 31 august 2022, a doua cerere de propuneri de proiecte la scară mică s-a încheiat, fiind primite 66 de propuneri, iar evaluarea fiind încă în curs.

În paralel, 25 de proiecte nereușite din cadrul primelor două cereri de propuneri (atât la scară largă, cât și la scară mică) au fost selectate pentru a beneficia de asistență pentru dezvoltarea lor în cadrul Fondului pentru inovare. Acest sprijin se ridică la 6,1 milioane EUR și este furnizat de Banca Europeană de Investiții.

La 3 noiembrie 2022, a fost lansată cea de a treia cerere de propuneri pentru proiecte la scară largă⁴⁸, cu un buget fără precedent de 3 miliarde EUR. Aceasta se va concentra în mod specific asupra domeniilor de proiect legate de planul REPowerEU al UE⁴⁹ – hidrogen și electrificare, producția de tehnologii curate și proiecte-pilot de dimensiune medie.

Comisia prezintă separat rapoarte mai detaliate cu privire la punerea în aplicare a Fondului pentru inovare. Primul raport intermediar⁵⁰ a fost adoptat la 26 august 2022.

3.4.3. Fondul pentru modernizare

Fondul pentru modernizare din cadrul EU ETS este unul dintre mecanismele de solidaritate ale sistemului – sprijină investițiile în decarbonizare în zece state membre cu venituri mai mici⁵¹. În perioada 2021-2030, se preconizează că acesta va cumula aproximativ 48,2 miliarde EUR⁵² din licitarea a peste 643 de milioane de certificate⁵³. Cel puțin 70 % din

⁴⁶ Proiectele vor contribui la eforturile de decarbonizare ale Austriei, Croației, Franței, Germaniei, Irlandei, Italiei, Țărilor de Jos, Poloniei, Portugaliei, Spaniei și Suediei.

⁴⁷ Proiectele vor contribui la eforturile de decarbonizare depuse de șapte state membre (Bulgaria, Finlanda, Franța, Germania, Țările de Jos, Polonia și Suedia), plus Islanda și Norvegia.

⁴⁸ [A treia cerere de propuneri de proiecte la scară largă](#), DG CLIMA, 3.11.2022.

⁴⁹ [COM/2022/230 final](#) – Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, *REPowerEU Plan*, 18.5.2022.

⁵⁰ [COM\(2022\) 416 final](#) – Raport al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind punerea în aplicare a Fondului pentru inovare, inclusiv revizuirea menționată la articolul 24 din Regulamentul (UE) nr. 1031/2010, 26.8.2022.

⁵¹ Printre statele membre beneficiare se numără Bulgaria, Croația, Cehia, Estonia, Ungaria, Letonia, Lituania, Polonia, România și Slovacia.

⁵² Bugetul total estimat pe baza prețului carbonului de 75 EUR pe tonă.

⁵³ Acest număr include certificatele transferate către Fondul pentru modernizare de către statele membre din rezervele lor respective în temeiul articolului 10 alineatul (2b) și al articolului 10c din Directiva EU ETS – celelalte mecanisme de solidaritate EU ETS. Volumul inițial al Fondului pentru modernizare se ridică la aproape 276 de milioane de certificate.

aceste resurse ar trebui să sprijine investițiile prioritare care ajută statele membre beneficiare să avanseze în tranziția lor către neutralitatea climatică.

Fondul a devenit operațional în ianuarie 2021, iar majoritatea statelor membre beneficiare au început să îl pună în aplicare la nivel național. O sumă totală de 3,3 miliarde EUR din fond a fost pusă la dispoziția Croației, Cehiei, Estoniei, Ungariei, Lituaniei, Poloniei, României și Slovaciei. Aceste resurse acoperă 71 de investiții, inclusiv pentru îmbunătățiri ale eficienței energetice în diferite sectoare (Lituania, Polonia), instalații fotovoltaice (Cehia, România), stocarea energiei (Ungaria) și modernizarea rețelelor electrice (Slovacia).

Prima serie de rapoarte privind punerea în aplicare a Fondului pentru modernizare este deja disponibilă. Aceasta include raportul anual al Comitetului pentru investiții⁵⁴ și rapoartele naționale ale statelor membre⁵⁵.

3.4.4. Compensarea costurilor indirecte ale emisiilor de carbon

Statele membre pot acorda ajutoare de stat pentru a compensa costurile emisiilor indirecte de dioxid de carbon ale anumitor industrii mari consumatoare de energie electrică, în special costurile care rezultă din prețurile mari ale energiei electrice ca urmare a faptului că producătorii de energie electrică trec costurile de cumpărare a certificatelor de emisii în contul consumatorilor. Pentru a asigura o punere în aplicare armonizată a compensării costurilor indirecte ale emisiilor de dioxid de carbon între statele membre și pentru a reduce la minimum denaturările concurenței pe piața internă, Comisia a adoptat Orientările privind ajutoarele de stat în cadrul EU ETS. Aceste orientări s-au aplicat mai întâi costurilor indirecte suportate în perioada 2013-2020⁵⁶. Orientările au fost revizuite în 2020 pentru a acoperi perioada 2021-2030⁵⁷.

În 2021, statele membre au plătit compensații pentru costurile indirecte suportate de instalații în 2020. Acestea intră în continuare sub incidența orientărilor anterioare privind ajutoarele de stat. Nu sunt încă disponibile date referitoare la compensarea costurilor indirecte suportate în 2021. Majoritatea statelor membre care au ales să înceapă sau să continue compensarea costurilor indirecte după 2021 au notificat deja Comisiei schemele lor și au primit autorizarea ajutoarelor de stat în temeiul orientărilor revizuite. Raportul de anul viitor va fi primul care va documenta compensarea costurilor indirecte plătită în temeiul noilor orientări.

Întrucât prețul carbonului a crescut, și costurile indirecte au crescut. Drept rezultat, mai multe state membre au ales să compenseze costurile indirecte. În 2021, Cehia și Italia au plătit compensații pentru prima dată, numărul total al statelor membre cu sisteme de compensare ajungând astfel la 14.

⁵⁴ Fondul pentru modernizare – [Raportul anual pe 2021 al Comitetului pentru investiții](#), DG CLIMA, 15.3.2022.

⁵⁵ Fondul pentru modernizare – [Rapoartele anuale pe 2021 ale statelor membre beneficiare](#), DG CLIMA, 30.6.2022.

⁵⁶ Orientări privind anumite măsuri de ajutor de stat acordate în contextul schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră după 2012, [JO C 158](#), 5.6.2012, p. 4.

⁵⁷ Orientări privind anumite măsuri de ajutor de stat acordate în contextul sistemului de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră după 2021, [JO C 317](#), 25.9.2020, p. 5.

În termen de trei luni de la sfârșitul fiecărui an, statele membre în care există un sistem de compensare a costurilor indirecte au obligația de a publica compensația totală plătită, inclusiv o defalcare pe sectoare și subsectoare beneficiare. Tabelul 4 sintetizează datele publicate de statele membre cu privire la compensațiile plătite în 2021 (pentru costurile indirecte suportate în 2020). Sumele compensatorii sunt, de asemenea, comparate cu veniturile obținute în urma licitării certificatelor de emisii din 2020⁵⁸.

Tabelul 4. Compensații plătite în 2021 pentru costurile indirecte suportate în 2020.

Stat membru	Compensații plătite pentru costurile indirecte suportate în 2020 [milioane EUR]	Număr de destinatari	Venituri obținute în urma licitării certificatelor de emisii în 2020 [milioane EUR]	Cotă din veniturile obținute în urma licitării certificatelor de emisii cheltuită pentru compensarea costurilor indirecte
BE (FL)	137,1	108	353,0	44,5 %
BE (WL)	20,0	34		
CZ	41,5	30	718,1	5,8 %
DE	833,0	893	2 641,8	31,5 %
EL	68,3	50	501,2	13,6 %
ES	179,0	210	1 222,3	14,6 %
FI	106,3	59	218,2	48,7 %
FR	391,0	325	714,7	54,7 %
IT	90,0	187	1 274,6	7,1 %
LT	1,0	1	86,3	1,2 %
LU	15,9	3	16,8	94,9 %
NL	172,2	92	437,3	39,4 %
PL	183,3	70	3 155,4	5,8 %
RO	131,8	43	801,3	16,4 %
SK	11,0	10	241,9	4,6 %

Compensația totală a costurilor indirecte plătită de către cele 14 state membre în 2021 s-a ridicat la aproximativ 2,38 miliarde EUR. Această sumă este cu aproape 1 miliard EUR mai mare decât în 2020⁵⁹. Acest lucru are la bază în principal creșterea prețului carbonului utilizat pentru calcularea compensațiilor. Prețul carbonului utilizat pentru 2021 a fost de 25,20 EUR, în creștere față de prețul de 16,15 EUR utilizat în 2019. Majoritatea schemelor nu dispun de un buget fix, ci compensează până la un nivel maxim dictat de costul indirect al emisiilor de dioxid de carbon și de limitele stabilite de Orientările privind ajutoarele de stat. În general, statele membre care nu au un plafon fix pentru plăți, cum ar fi Lituania sau Slovacia, plătesc o compensație mai mică.

⁵⁸ Excluzând veniturile din licitarea certificatelor pentru aviație.

⁵⁹ În 2020, statele membre au plătit compensații pentru costurile indirecte suportate în 2019.

Compensarea costurilor indirecte a crescut, de asemenea, în termeni relativi. Compensația totală pentru costurile indirecte suportate în 2020 a reprezentat 19,2 % din veniturile obținute în urma licitării certificatelor de emisii în 2020 colectate de cele 14 state membre. În 2021, acestea au cheltuit, în medie, 27,3 % din veniturile obținute în urma licitării certificatelor de emisii pentru a compensa costurile indirecte ale emisiilor de dioxid de carbon.

Statele membre care cheltuiesc peste 25 % din veniturile obținute în urma licitării certificatelor de emisii pentru compensarea costurilor indirecte în orice an au, de asemenea, obligația de a publica un raport în care să explice motivele depășirii acestui prag. În 2021, șase state membre au cheltuit peste 25 % din veniturile obținute în urma licitării certificatelor de emisii pentru compensarea costurilor indirecte: Luxemburg, Finlanda, Franța, Belgia, Țările de Jos și Germania. La baza acestui fapt a stat în principal creșterea prețului carbonului (și, prin urmare, a costurilor indirecte suportate) care a fost relativ mai mare decât creșterea veniturilor din licitații, rezerva pentru stabilitatea pieței reducând în continuare volumele de certificate scoase la licitație. Ponderea emisiilor generate de industriile mari consumatoare de energie în unele dintre cele 14 state membre a crescut, de asemenea, în comparație cu emisiile lor istorice care stau la baza calculării cotelor lor de certificate scoase la licitație.

3.5. Reduceri ale emisiilor în cadrul EU ETS

În 2021, emisiile provenite de la instalațiile staționare s-au ridicat la 1 335 de milioane de tone CO₂ echivalent. Această cantitate este cu 6,6 % mai mare decât cantitatea de emisii din 2020, dar cu 5,6 % mai mică decât cea din 2019⁶⁰.

Până în prezent, reducerile emisiilor provenite de la instalațiile staționare au fost determinate în principal de sectorul energiei electrice (producerea de energie electrică și termică, inclusiv o parte din energia termică industrială). Cu toate acestea, în 2021, emisiile din sectorul energetic au crescut cu 8,4 %. Acest lucru a fost determinat în principal de creșterea cererii de energie electrică în contextul redresării economice după pandemia de COVID-19 și de creșterea gradului de utilizare a cărbunelui, cauzată de o creștere a prețurilor combustibililor fosili. Cu toate acestea, în 2021, emisiile totale din sectorul energetic erau în continuare cu 8,1 % sub nivelurile din 2019, nivelul cererii de energie electrică în acești doi ani fiind foarte similar.

Emisiile provenite de la instalațiile industriale au crescut, de asemenea, în 2021 cu 4,6 % față de 2020. S-au observat creșteri mari în majoritatea sectoarelor, inclusiv în sectorul siderurgic și în cel al substanțelor chimice. Acest lucru a fost declanșat de redresarea economică după pandemie, marcată de o creștere de 5,3 % a PIB-ului UE-27 între 2020 și 2021. Cu toate acestea, emisiile industriale în 2021 au fost cu 2,6 % mai mici decât în 2019, în pofida faptului că nivelurile totale ale producției industriale din ambii ani au fost foarte similare⁶¹.

Tabelul 5 prezintă tendința emisiilor ETS provenite de la instalațiile staționare începând din 2013.

⁶⁰ În ambele cazuri, comparația a fost efectuată cu emisiile verificate ajustate din 2020 și 2019, excluzând Regatul Unit, cu excepția producătorilor de energie electrică din Irlanda de Nord.

⁶¹ [Statistici privind producția industrială](#), Eurostat, august 2022.

Tabelul 5. Emisii verificate provenite de la instalații staționare.

Anul	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021 ⁶²
Emisii verificate provenite de la instalații staționare	1 908	1 814	1 803	1 751	1 755	1 683	1 530	1 356	1 335
Variație de la an la an	-	-4,9 %	-0,6 %	-2,9 %	0,2 %	-4,1 %	-9,1 %	-11,4 %	6,6 %
Emisii verificate din producția de energie electrică și termică	1 191	1 100	1 091	1 046	1 036	964	822	696	707
Variație de la an la an	-	-7,7 %	-0,8 %	-4,1 %	-1,0 %	-7,0 %	-14,7 %	-15,3 %	8,4 %
Emisii verificate provenite din producția industrială	717	714	712	705	719	719	708	659	631
Variație de la an la an	-	-0,4 %	-0,3 %	-1,0 %	2,0 %	0,1 %	-1,6 %	-6,9 %	4,6 %

Figura 3 demonstrează tendința emisiilor ETS în funcție de tipul de combustibil în 2021 în comparație cu faza 3 a EU ETS.

Principalele surse de energie din EU ETS în 2021 au inclus antracitul, lignitul (și cărbunele subbituminos) și gazele naturale. În anii precedenți, ponderea gazelor naturale a crescut treptat, înlocuind antracitul și, într-o mai mică măsură, lignitul. Cu toate acestea, în 2021, ponderea emisiilor generate de antracit a crescut cu 3,4 % față de 2020. În paralel, ponderea lignitului și a gazelor naturale a scăzut. Acest lucru a avut legătură cu creșterea prețurilor combustibililor fosili.

⁶² Începând din 2021, EU ETS nu mai include emisiile din Regatul Unit, fiind incluse numai emisiile provenite de la producătorii de energie electrică din Irlanda de Nord.

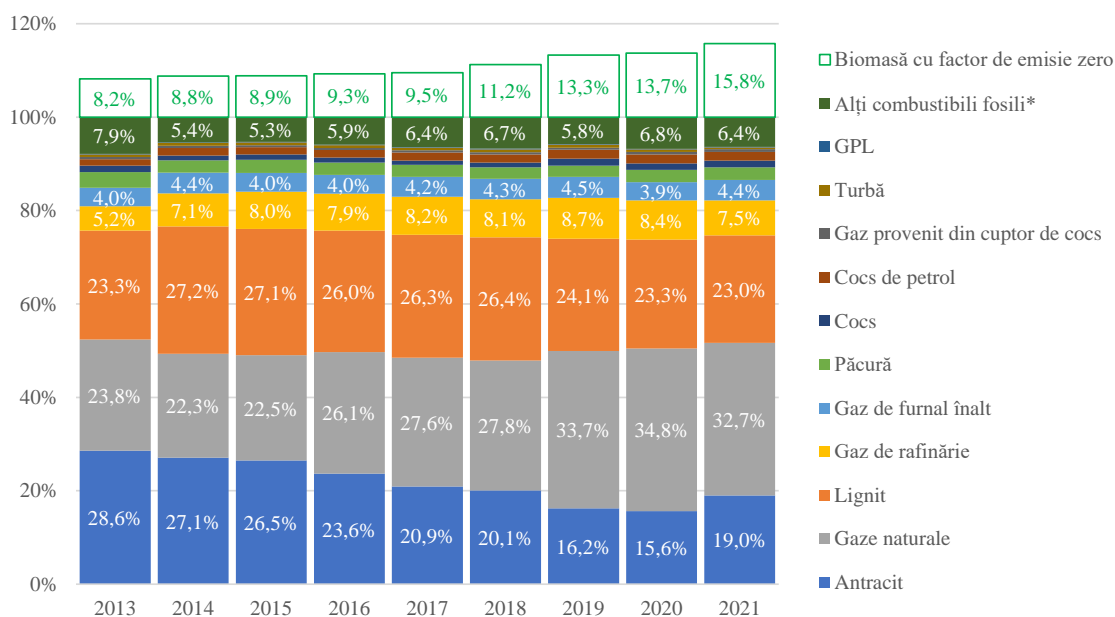

Figura 3. Emisii în funcție de tipul de combustibil, ca pondere din emisiile anuale generate de combustibilii fosili. Combustibilii fosili ajung în total până la 100 %, iar biomasa se adaugă la aceștia. Nu se prezintă etichete în cazul în care combustibilul nu depășește niciodată 3 % din total, * = neacoperit de ceilalți combustibili specificați.

În total, s-a raportat că 2 153 de instalații au utilizat biomasa în 2021. Acestea reprezintă 24,6 % din totalul instalațiilor incluse în raportare din cadrul EU ETS, în creștere de la 22,5 % în 2020. Emisiile diferă în funcție de tipul de combustibil; cu toate acestea, emisiile pentru care ar fi trebuit să se restituie certificate ar fi fost cu 15,8 % mai mari dacă emisiile provenite din biomasa cu factor de emisie zero ar fi fost considerate emisii fosile.

Începând cu 1 ianuarie 2023⁶³, noile criterii de durabilitate și de reducere a emisiilor în temeiul Directivei privind energia din surse regenerabile⁶⁴ se aplică emisiilor provenite din biomasa cu factor de emisie zero în cadrul EU ETS. Acestea includ criterii mai stricte privind biocombustibilii și biolichidele și noi criterii pentru biomasa solidă și gazoasă.

Combustibilii din biomasa care îndeplinesc criteriile de durabilitate aplicabile sau care nu fac obiectul acestor criterii pot fi considerați ca având factor de emisie zero. Aceasta înseamnă că emisiile lor de CO₂ nu sunt considerate CO₂ fosil. Operatorii nu trebuie să restituie certificate ETS pentru aceste emisii cu factor zero. Prin urmare, în figura 3, emisiile de biomasa cu factor de emisie zero sunt prezentate în plus față de emisiile generate de combustibilii fosili.

Figura 4 demonstrează modul în care emisiile cu factor zero provenite din biomasa sunt împărțite între instalațiile din categoriile A, B și C din EU ETS. În defalcare nu au fost luate în considerare faza de absorbție și valoarea netă a emisiilor. Emisiile cu factor zero generate de biomasa au crescut în mod clar, de la 142 Mt în 2020 la 172 Mt în 2021.

⁶³ Articolul 38 alineatul (6) din Regulamentul privind monitorizarea și raportarea. Astfel cum s-a menționat mai sus, Regulamentul (UE) 2018/2066 a fost modificat în 2020 prin Regulamentul (UE) 2020/2085 și în 2022 prin Regulamentul (UE) 2022/388. A se vedea [versiunea consolidată](#).

⁶⁴ Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare), [JO L 328](#), 21.12.2018, p. 82.

Emisiile provenite de la biomasa cu factor de emisie zero au rămas minime, la aproximativ 1,5 Mt CO₂ echivalent, reprezentând puțin peste 0,1 % din totalul emisiilor ETS provenite de la instalațiile staționare. Deși aceasta reprezintă aproape aceeași pondere ca în 2020, se preconizează că va crește ca urmare a înăsprirea cerințelor privind biomasa cu factor de emisie zero, în special după 2023. Până la 1 ianuarie 2023, autoritățile naționale pot permite instalațiilor să reducă la zero emisiile generate de biomasă fără a demonstra conformitatea cu criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor din Directiva privind energia din surse regenerabile II.

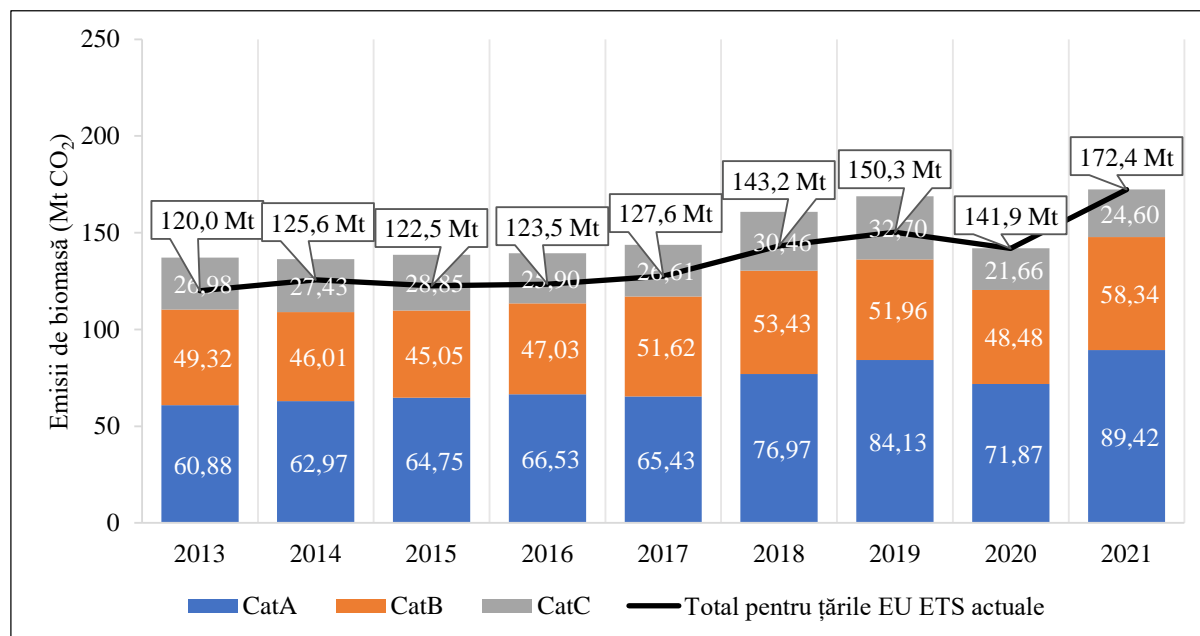

Figura 4. Emisiile provenite din biomasă cu factor de emisie zero în 2021 comparativ cu faza 3 (2013-2020). Emisiile sunt exprimate în milioane de tone de CO₂ echivalent.

3.6. Echilibrul dintre cerere și ofertă

La începutul fazei 3, în 2013, EU ETS era caracterizat de un dezechilibru structural ridicat între oferta de certificate și cerere. Piața carbonului a înregistrat un excedent de 2,1 miliarde de certificate. Comisia a luat măsuri atât pe termen scurt, cât și pe termen lung pentru a remedia acest dezechilibru. Ca măsură pe termen scurt, Comisia a amânat scoaterea la licitație a 900 de milioane de certificate din perioada 2014-2016 pentru perioada 2019-2020. Ca soluție pe termen lung, Comisia a creat rezerva pentru stabilitatea pieței (RSP) în 2015.

Rezerva pentru stabilitatea pieței ajustează volumele de certificate scoase la licitație în funcție de pragurile predefinite ale numărului total de certificate aflate în circulație (NTCA). Aceasta promovează echilibrul și reziliența pe piața carbonului din UE. Rezerva pentru stabilitatea pieței a început să funcționeze în 2019, retrăgând certificate din circulație prin reducerea volumelor de certificate scoase la licitație de statele membre în fiecare an. Cele 900 de milioane de certificate pentru care licitarea fusese inițial amânată au fost, de asemenea, înscrise în rezervă.

În 2021, emisiile au crescut în comparație cu 2020, deși au rămas sub nivelul anterior pandemiei din 2019. Acest lucru a dus la un excedent de 1 449 de milioane de certificate –

mai mic decât în 2020, dar ușor mai mare decât în 2019. Figura 1 ilustrează excedentul de certificate din EU ETS începând din 2013.

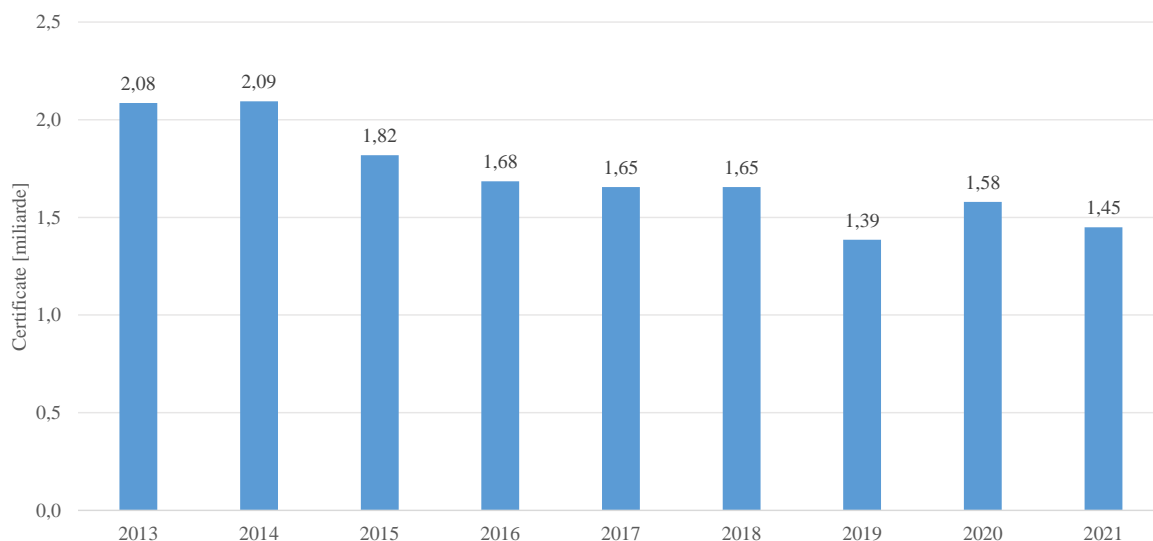

Figura 5. Excedentul de certificate din EU ETS (2013-2021).

De la jumătatea lunii mai 2017, Comisia publică periodic NTCA pentru anul precedent. În mai 2022, Comisia a publicat cea de a șasea ediție a NTCA⁶⁵, care însumează 1 449 214 182 de certificate. Din nou, din cauza excedentului care depășește pragul predefinit, certificatele au fost plasate în rezerva pentru stabilitatea pieței, reducând astfel volumele licitate pentru 2022 și 2023.

Astfel, rezerva pentru stabilitatea pieței a redus volumele de certificate scoase la licitație cu aproape 350 de milioane de certificate din septembrie 2022 până în august 2023. Tabelul 3.1 din apendicele 3 la documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezentul raport prezintă contribuțiile RSP pe țări care fac obiectul ETS în 2022.

În 2021, Comisia a efectuat prima revizuire a RSP, în cadrul unei inițiative mai ample de punere în aplicare a Pactului verde european⁶⁶. Evaluarea a arătat că rezerva pentru stabilitatea pieței a funcționat bine, îndeplinindu-și scopul. Aceasta a contribuit la reducerea excedentului și a oferit un semnal solid dat de prețul carbonului, chiar și în timpul pandemiei de COVID-19. Din 2019, peste 1,4 miliarde de certificate au fost înscrise în rezervă. În fiecare an, 24 % din excedentul de certificate din anul precedent au fost plasate în rezervă, la fel ca cele 887 de milioane de certificate nealocate în perioada 2013-2020.

În prima revizuire, Comisia a propus ca rezerva pentru stabilitatea pieței să continue să abordeze dezechilibrul acumulat pe piața carbonului din UE, precum și să răspundă la orice criză privind cererea (cum ar fi cea cauzată de pandemia de COVID-19). În acest scop,

⁶⁵ Rectificare la Comunicarea Comisiei – Publicarea numărului total de certificate aflate în circulație în 2021 în scopul funcționării rezervei pentru stabilitatea pieței în cadrul sistemului UE de comercializare a certificatelor de emisii instituit prin Directiva 2003/87/CE și a numărului de certificate nealocate în perioada 2013-2020, [JO C 272](#), 15.7.2022, p. 25.

⁶⁶ [COM/2021/571 final](#) – Propunere de Decizie a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Deciziei (UE) 2015/1814 în ceea ce privește cantitatea de certificate care urmează să fie plasate în rezerva pentru stabilitatea pieței aferentă sistemului UE de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră până în 2030, 14.7.2022.

Comisia a propus menținerea ratei de intrare de 24 % și ajustarea parametrilor operaționali ai rezervei.

4. Aviație

EU ETS reglementează emisiile din sectorul aviației începând din 2012. Din punct de vedere juridic, sistemul acoperă toate zborurile de plecare din Spațiul Economic European (SEE) și, cu excepția cazului în care sunt scutite, toate zborurile de sosire în SEE. Cu toate acestea, în 2013, UE a limitat temporar obligațiile ETS la zborurile din cadrul SEE pentru a sprijini elaborarea unei măsuri globale bazate pe piață pentru reducerea emisiilor generate de aviație de către Organizația Aviației Civile Internaționale (OACI)⁶⁷. Această decizie a fost ulterior prelungită de două ori până în 2023.

Începând cu 1 ianuarie 2020, EU ETS acoperă, de asemenea, emisiile generate de zborurile de plecare către Elveția⁶⁸. La rândul său, ETS-ul Elveției se aplică zborurilor spre aeroporturi din SEE. Se asigură astfel condiții de concurență echitabile în ambele direcții ale rutelor.

Începând cu 1 ianuarie 2021, EU ETS continuă să se aplice zborurilor de plecare către Regatul Unit, în timp ce ETS-ul Regatului Unit se aplică zborurilor către aeroporturi din SEE. Acest lucru menține acoperirea emisiilor generate de aviație în ceea ce privește stabilirea prețului carbonului, în pofida ieșirii Regatului Unit din UE.

În 2021, au fost emise 28,3 milioane de certificate pentru aviație în conformitate cu domeniul de aplicare actualizat al EU ETS. S-au alocat cu titlu gratuit puțin peste 24 de milioane de certificate. În plus, operatorii de aeronave administrați de administratori naționali din SEE au primit cu titlu gratuit aproximativ 0,5 milioane de certificate elvețiene pentru aviație în cadrul ETS-ului Elveției. În comparație, aproximativ 3,8 milioane de certificate pentru aviație au fost scoase la licitație în 2021. Începând din 2021, se preconizează că plafonul pentru aviație va scădea la o rată de 2,2 % pe an.

Emisiile generate de aviație au atins un nivel record în 2019, urmând să scadă brusc în 2020 din cauza pandemiei de COVID-19 și a restricțiilor de călătorie aferente. În 2021, emisiile operatorilor de aeronave s-au ridicat la 27,9 milioane de tone de CO₂ echivalent (inclusiv aproximativ 0,3 milioane de tone în cadrul ETS-ului elvețian). Această cifră este cu aproximativ 30 % mai mare decât în 2020, dar cu 50 % mai mică decât înainte de pandemie în 2019. Este important de remarcat aici că această comparație se face utilizând valori ajustate ale emisiilor din 2020 și 2019 pentru a ține seama de modificarea domeniului de aplicare al EU ETS în sectorul aviației începând din 2021⁶⁹. Această ajustare exclude zborurile care sosesc din Regatul Unit.

⁶⁷ Decizia nr. 377/2013/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 aprilie 2013 privind derogarea temporară de la Directiva 2003/87/CE de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisii de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității, [JOL 113](#), 25.4.2013, p. 1.

⁶⁸ Acordul dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană pentru crearea unei legături între respectivele lor scheme de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, [JOL 322](#), 7.12.2017, p. 3.

⁶⁹ Emisiile verificate ajustate, excluzând zborurile care sosesc din Regatul Unit: 21,5 Mt în 2020 și 55,8 Mt în 2019.

Tabelul 6 stabilește volumele de certificate alocate cu titlu gratuit și scoase la licitație în sectorul aviației, precum și volumul emisiilor verificate provenite de la operatorii de aeronave.

Tabelul 6. Operatorii de aeronave – emisii verificate, alocare cu titlu gratuit și certificate licitate.

Anul	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Emisii verificate (milioane de tone de CO₂ echivalent)	53,5	54,8	57,1	61,5	64,4	67,5	68,2	25,2	27,9
Variație de la an la an	-	2,5 %	4,1 %	7,7 %	4,8 %	4,8 %	1 %	-63 %	30 % ⁷⁰
Alocare cu titlu gratuit (UE-27 + Islanda, Liechtenstein și Norvegia + Regatul Unit + Elveția)^{71,72}	32,4	32,4	32,1	32,0	33,1	31,3	31,3 ⁷³	32,5 ⁷⁴	24,0 ⁷⁵
Alocare cu titlu gratuit din rezerva specială pentru instalațiile nou-intrate și operatorii cu o creștere rapidă	0	0	0	0	1,1	1,1	1,0	0,8	0,3
Volumele de certificate licitate⁷⁶	0	9,3	16,4	6,0	4,7	5,6	5,5	9,2	3,8

⁷⁰ Având în vedere domeniul de aplicare modificat al EU ETS în domeniul aviației (care nu mai acoperă zborurile care sosesc din Regatul Unit).

⁷¹ Elveția a inclus numai datele din 2020 și 2021.

⁷² Aceste cifre nu iau în considerare toate cazurile de încetare a activității operatorilor de aeronave și certificatele gratuite din rezerva specială pentru instalațiile nou-intrate și operatorii cu creștere rapidă, nici returnările din 2012 ca urmare a modificării domeniului de aplicare. Surse: EUTL, DG CLIMA.

⁷³ Ținându-se seama de cifrele excluse din calcul ca urmare a cazurilor de încetare a activității unor operatori de aeronave, alocarea reală pentru 2019 ar fi cu 4 milioane mai scăzută decât cifra prezentată [a se vedea nota de subsol 8 din Comunicarea C(2020) 8643, JO C 428, 11.12.2020, p. 1]. Alocarea pentru UK (4,31 milioane de certificate din totalul pentru 2019) a fost suspendată în 2019, ca urmare a măsurilor de salvagardare adoptate de Comisie pentru protejarea integrității de mediu a EU ETS în cazurile în care dreptul Uniunii încetează să se aplice unui stat membru care se retrage din UE, și a fost reluată în 2020.

⁷⁴ Acest număr ține seama de zborurile dinspre SEE către Elveția și între SEE și UK, în conformitate cu Acordul de retragere.

⁷⁵ Luând în considerare modificarea domeniului de aplicare al emisiilor (care nu mai acoperă zborurile care sosesc din Regatul Unit).

⁷⁶ Volumele de certificate pentru aviație licitate în perioada 2013-2015 reflectă decizia de a „opri ceasul” și de a limita obligația ETS pentru sectorul aviației la zborurile exclusiv în interiorul SEE (Decizia 377/2013/UE). Asigurarea conformității în sectorul aviației a fost amânată pentru 2013 [Regulamentul (UE) nr. 421/2014]. Pentru emisiile generate de aviație în perioada 2013-2014, conformitatea a fost asigurată în perioada ianuarie-aprilie 2015.

- Decizia nr. 377/2013/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 aprilie 2013 privind derogarea temporară de la Directiva 2003/87/CE de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității, [JO L 113](#), 25.4.2013, p. 1.

Adunarea OACI a adoptat o rezoluție referitoare la Schema de compensare și de reducere a emisiilor de carbon pentru aviația internațională (CORSIA) în octombrie 2016. Obiectivul său principal este de a compensa emisiile de CO₂ generate de aviația internațională peste un anumit nivel de referință. Sistemul a fost lansat oficial în 2021 și este în mod explicit voluntar până în 2026. Nu este încă clar dacă toate țările obligate îl vor aplica ulterior – unele au formulat rezerve cu privire la sistem (de exemplu, China). Având în vedere rezoluția CORSIA, limitarea la nivel intraeuropean a domeniului de aplicare al EU ETS pentru aviație a fost prelungită până la sfârșitul anului 2023.

În cadrul CORSIA, statele participante ar trebui să oblige companiile aeriene cu sediul în țările respective să își compenseze emisiile care depășesc un nivel de referință definit inițial ca medie a nivelurilor din 2019 și 2020 prin achiziționarea și anularea creditelor internaționale. În octombrie 2021, Adunarea OACI a decis să modifice nivelul de referință al sistemului pentru perioada 2024-2035 la 85 % din emisiile din 2019.

Ca parte a pachetului de politici pentru punerea în aplicare a Pactului verde european, Comisia a propus o reformă a EU ETS pentru aviație^{77,78}. Propunerea urmărește punerea în aplicare a CORSIA în dreptul UE într-un mod care să fie compatibil cu obiectivul UE privind clima pentru 2030 la nivelul întregii economii și să intensifice politicile climatice în timp. În acest scop, Comisia a propus menținerea cadrului EU ETS și a semnalului dat de preț pentru zborurile din cadrul SEE și aplicarea schemei CORSIA, după caz, pentru zborurile din afara SEE.

Impactul general al aviației globale asupra climei este considerabil mai mare decât componenta CO₂ luată individual, pe care EU ETS o reglementează în prezent. Impactul total al aviației este estimat la de 2-4 ori mai mare decât cel al emisiilor de CO₂ atunci când se iau în considerare alte efecte decât cele ale emisiilor de CO₂⁷⁹. Abordarea acestor emisii este relevantă, întrucât Grupul interguvernamental privind schimbările climatice (IPCC) a identificat aviația internațională (și transportul maritim), în cel de-al șaselea raport de evaluare al său privind atenuarea schimbărilor climatice⁸⁰, ca sector cu obiective climatice care nu ating nivelul necesar pentru a reduce creșterea temperaturii globale în conformitate cu Acordul de la Paris.

- Regulamentul (UE) nr. 421/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 aprilie 2014, [JOL 129](#), 30.4.2014, p. 1.

⁷⁷ [COM/2021/552 final](#) – Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2003/87/CE în ceea ce privește contribuția sectorului aviației la obiectivul Uniunii de reducere a emisiilor la nivelul întregii economii și de punere în aplicare în mod corespunzător a unei măsuri globale bazate pe piață.

⁷⁸ [COM/2021/567 final](#) – Propunere de decizie a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2003/87/CE în ceea ce privește notificarea compensării legate de o măsură globală bazată pe piață pentru operatorii de aeronave cu sediul în Uniune.

⁷⁹ [COM/2020/747 final](#) – Raport al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu, Analiză actualizată a efectelor sectorului aviatic asupra climei, altele decât cele legate de CO₂, și a eventualelor măsuri de politică adoptate în temeiul articolului 30 alineatul (4) din Directiva privind sistemul UE de comercializare a certificatelor de emisii, 23.11.2020.

⁸⁰ IPCC (2022), [Atenuarea schimbărilor climatice – Rezumat pentru factorii de decizie](#), contribuția Grupului de lucru III la cel de-al șaselea raport de evaluare.

5. Supravegherea pieței

Piața carbonului din UE este reglementată de un cadru solid de norme de supraveghere a pieței. Atât instrumentele spot, cât și instrumentele derivate din certificatele de emisii sunt clasificate ca instrumente financiare în temeiul Directivei privind piețele instrumentelor financiare⁸¹ (MiFID). Această clasificare se reflectă, de asemenea, în legislația secundară, inclusiv în Regulamentul privind licitațiile⁸², care reglementează piața primară (licitații de certificate). În ansamblu, tranzacționarea pe piața carbonului din UE face obiectul aceleiași regim de reglementare ca și piețele financiare din UE.

Supravegherea pieței carbonului din UE este partajată între autoritățile financiare din toate cele 27 de state membre⁸³, coordonate de autoritatea europeană de reglementare, Autoritatea Europeană pentru Valori Mobiliare și Piețe (ESMA). Acestea monitorizează comportamentul participanților la piață prin cerințe ample de raportare și transparență. În plus, Regulamentul privind abuzul de piață⁸⁴ prevede obligația participanților pe piață să raporteze imediat ordinele de tranzacționare și tranzacțiile suspecte. La rândul lor, autoritățile naționale au competența de a reacționa prin măsuri de remediere sau sancțiuni în cazul în care identifică abuzuri de piață.

Normele de supraveghere financiară garantează integritatea și transparența pieței carbonului din UE. Cadrul stabilit a funcționat bine. Cu toate acestea, având în vedere creșterea prețului carbonului în 2021, unele părți interesate au făcut acuzații de speculații excesive în materie de prețuri. Pentru a analiza aceste preocupări, Comisia a însărcinat ESMA să analizeze comportamentul în materie de tranzacționare pe piața carbonului din UE⁸⁵.

În urma evaluării preliminare⁸⁶, ESMA a publicat raportul final privind certificatele de emisii și instrumentele financiare derivate asociate în martie 2022⁸⁷. Aceasta este una dintre cele mai cuprinzătoare evaluări ale pieței carbonului din UE de la începutul acesteia în 2005, utilizând date colectate direct de la autoritățile de supraveghere a pieței financiare. De asemenea, propune recomandări de politică pentru îmbunătățirea funcționării pieței. În principal, raportul concluzionează că piața carbonului funcționează în mod corespunzător și că variațiile observate ale prețurilor sunt în conformitate cu principiile fundamentale ale

⁸¹ Directiva 2014/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind piețele instrumentelor financiare și de modificare a Directivei 2002/92/CE și a Directivei 2011/61/UE, [JO L 173](#), 12.6.2014, p. 349.

⁸² Regulamentul (UE) nr. 1031/2010 al Comisiei din 12 noiembrie 2010 privind calendarul, administrarea și alte aspecte ale licitării certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră în temeiul Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Uniunii, [JO L 302](#), 18.11.2010, p. 1.

⁸³ Lista autorităților naționale competente în temeiul Regulamentului privind abuzul de piață se poate consulta pe [site-ul ESMA](#).

⁸⁴ Regulamentul (UE) nr. 596/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 aprilie 2014 privind abuzul de piață (Regulamentul privind abuzul de piață) și de abrogare a Directivei 2003/6/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivelor 2003/124/CE, 2003/125/CE și 2004/72/CE ale Comisiei, [JO L 173](#), 12.6.2014, p. 1.

⁸⁵ La fel ca înainte, COM/2021/660 final.

⁸⁶ [ESMA70-445-7](#), Raportul preliminar al ESMA privind certificatele de emisii, 11.11.2021.

⁸⁷ [ESMA70-445-38](#), Raportul final al ESMA privind certificatele de emisii, 28.3.2022.

pieței. Această concluzie a fost confirmată, de asemenea, în mod independent de Banca Centrală Europeană, care și-a publicat analiza în aprilie 2022⁸⁸.

5.1. Constatările raportului ESMA

Prețul carbonului a crescut în cursul anului 2021 și în prima jumătate a anului 2022. Raportul ESMA confirmă faptul că această evoluție și volatilitatea asociată sunt în conformitate cu principiile fundamentale ale pieței. Deși mulți factori pot influența prețul certificatelor, ESMA este de acord cu majoritatea analiștilor cu privire la factorii-cheie care stau la baza creșterii prețurilor în 2021/2022.

Și anume, cererea de certificate a crescut, mai întâi ca urmare a redresării economice după pandemia de COVID-19 și apoi din cauza trecerii de la gazele naturale la alți combustibili fosili, determinată de creșterea prețurilor gazelor. În plus, piața anticipează deja adoptarea unor reforme de politică în cadrul pachetului legislativ propus pentru a pune în aplicare Pactul verde european, ceea ce va avea ca rezultat, printre alte efecte, o creștere a ofertei de certificate în viitor.

De asemenea, pe termen scurt, piața carbonului din UE a reacționat la șocuri bruște, cum ar fi pandemia de COVID-19 și efectele economice asociate, precum și la războiul din Ucraina și la criza energetică aferentă.

Constatările raportului ESMA nu indică nicio anomalie majoră în funcționarea pieței din perspectiva supravegherii financiare. Atât piața primară, cât și piețele secundare ale contractelor derivate funcționează, în linii mari, așa cum s-a prevăzut. Cea mai mare parte a tranzacțiilor se desfășoară pe piețele secundare prin contracte derivate (90 % din volume). Aceste contracte permit entităților de asigurare a conformității și altor entități nefinanciare (entități comerciale) să își acopere riscul de preț.

Raportul nu identifică nici dovezi de speculație excesivă a prețurilor de către entitățile financiare în detrimentul entităților de asigurare a conformității. Operatorii rămân categoria predominantă de participanți atât pe piața primară, cât și pe cele secundare. Deși fondurile de investiții și alte entități financiare care ar putea fi asociate în general cu comportamentul speculativ sunt prezente, ponderea lor a crescut doar ușor din 2018 și rămâne scăzută în ansamblu (sub 8 %). Autoritățile naționale competente nu au raportat nici cazuri de abuz de piață, nici de utilizare abuzivă a informațiilor privilegiate.

Raportul ESMA confirmă rolul important pe care îl joacă sectorul financiar în funcționarea pieței carbonului – furnizarea de lichidități și de servicii de asigurare a conformității pentru obținerea certificatelor de emisii. Operatorii ETS își gestionează obligațiile de conformitate în principal prin achiziționarea de contracte derivate, în special contracte futures. Acestea le conferă dreptul la o furnizare viitoare de certificate la un preț prestabilit. Contrapărțile la aceste tranzacții sunt în principal entități financiare (firme de investiții și bănci). Participarea

⁸⁸ Ampudia, M., Bua, G., Kapp, D. și Salakhova, D., [The role of speculation during the recent increase in EU emissions allowance prices](#) („Rolul speculațiilor în cursul creșterii recente a prețurilor certificatelor de emisii din UE”), Buletinul economic al BCE, numărul 3/2022.

lor pe piață oferă astfel operatorilor ETS mai multe opțiuni de gestionare a riscurilor legate de preț și de eliberare de capital suplimentar pentru investițiile pe termen mai lung.

Entitățile financiare joacă, de asemenea, un rol important în diseminarea certificatelor către alți participanți la piață, în special către operatorii ETS mici și mijlocii, care tranzacționează pe piețele secundare. În ansamblu, ESMA a observat că participarea pe piețele secundare a fost mai mare în comparație cu licitațiile. ESMA a confirmat, de asemenea, că cei mai mari participanți au fost activi atât în cadrul licitațiilor, cât și pe piețele secundare care vindeau certificate altor participanți. Pentru mulți operatori ETS, ar putea fi mai convenabil și mai rentabil să se obțină certificate pentru conformitate prin astfel de intermediari, inclusiv prin entități financiare.

5.1.1. Recomandări de politică ale ESMA

Raportul ESMA propune mai multe recomandări de politică pentru a îmbunătăți monitorizarea și a spori transparența pieței carbonului din UE. În prezent, Comisia analizează cu atenție aceste recomandări, precum și acțiunile și ajustările specifice care ar putea fi necesare pentru punerea lor în aplicare.

În plus, raportul prezintă două aspecte pe care factorii de decizie politică trebuie să le ia în considerare, fără a face recomandări: introducerea unor limite ale pozițiilor și monitorizarea centralizată a pieței. Ca urmare, ESMA propune o evaluare aprofundată suplimentară pentru a evita orice efecte negative.

Comisia va continua să monitorizeze îndeaproape funcționarea piețelor carbonului, să evalueze recomandările ESMA și să colaboreze îndeaproape cu autoritățile naționale pentru a asigura integritatea pieței.

6. Monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor

În faza 4 (2021-2030), continuă să se aplice cadrul stabilit pentru cerințele EU ETS de monitorizare, raportare, verificare și acreditare. Aceste cerințe sunt armonizate în Regulamentul privind monitorizarea și raportarea (RMR)⁸⁹ și în Regulamentul privind acreditarea și verificarea (RAV)⁹⁰.

În fiecare an, țările raportează cu privire la punerea în aplicare a EU ETS în conformitate cu articolul 21 din Directiva EU ETS. Aceste date oferă informații cu privire la cadrul de monitorizare, raportare, verificare și acreditare care stă la baza funcționării eficiente a sistemului.

⁸⁹ Astfel cum s-a menționat mai sus, Regulamentul (UE) 2018/2066 a fost modificat în 2020 prin Regulamentul (UE) 2020/2085 și în 2022, prin Regulamentul (UE) 2022/388. A se vedea [versiunea consolidată](#).

⁹⁰ Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067 al Comisiei din 19 decembrie 2018 privind verificarea datelor și acreditarea verificatorilor în temeiul Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului, [JOL 334](#), 31.12.2018, p. 94. Regulamentul a fost modificat în 2020 prin Regulamentul (UE) 2020/2084 al Comisiei. A se vedea [versiunea consolidată](#).

6.1. Monitorizarea emisiilor

Sistemul de monitorizare a emisiilor în cadrul EU ETS adoptă o abordare modulară. Acest lucru oferă operatorilor un grad ridicat de flexibilitate, asigurând astfel atât eficiența din punctul de vedere al costurilor, cât și fiabilitatea datelor privind emisiile. Operatorii pot folosi mai multe metode de monitorizare (bazate pe calcul sau pe măsurători, precum și, în mod excepțional, bazate pe abordări alternative), inclusiv o combinație de metode pentru părți separate ale unei instalații. Pentru operatorii de aeronave, sunt permise numai abordările bazate pe calcul, consumul de combustibil fiind parametrul central de zbor.

RMR prevede că atât instalațiile, cât și operatorii de aeronave trebuie să aibă un plan de monitorizare aprobat de autoritatea națională competentă aplicabilă. Acest lucru îi împiedică să facă o selecție arbitrară a metodelor de monitorizare și previne variațiile temporale.

În 2021, majoritatea instalațiilor au utilizat metodologia bazată pe calcul⁹¹ pentru a-și calcula emisiile. Doar 154 de instalații (1,8 %) (aproape la fel de multe ca în 2020) din 22 de țări au raportat utilizarea unor sisteme de măsurare continuă a emisiilor (SMCE). SMCE este utilizat cel mai frecvent în Germania și Cehia. În 30 de instalații, emisiile măsurate conțineau, de asemenea, CO₂ din biomasă. Aproximativ jumătate dintre instalațiile SMCE utilizează metodologia pentru mai mult de 95 % din emisii, iar cealaltă jumătate utilizează o combinație de SMCE și o metodologie bazată pe calcul.

Numai 11 țări au raportat utilizarea unei abordări alternative; aceasta a fost folosită pentru 31 de instalații care au generat în total aproximativ 2,5 milioane de tone de CO₂ echivalent (cu 4 instalații mai mult decât în 2020, dar cu 0,4 milioane de tone CO₂ echivalent mai puțin). O instalație din Țările de Jos generează 52 % din emisiile totale raportate utilizând metodologia de monitorizare alternativă.

Majoritatea instalațiilor respectau nivelul minim implicit⁹² prevăzut de RMR în 2021. Potrivit raportărilor, numai 98 de instalații din categoria C (în creștere de la 80 în 2020) s-au abătut pentru cel puțin un parametru de la cerința de a aplica cele mai înalte niveluri pentru fluxurile-sursă majore. Situate în 18 țări diferite, acestea reprezentau 13,6 % din instalațiile din categoria C. Aceste abateri sunt permise numai în cazul în care operatorul demonstrează că respectarea celui mai ridicat nivel nu este fezabilă din punct de vedere tehnic sau presupune costuri nerezonabile. De îndată ce aceste condiții nu se mai aplică, operatorul trebuie să își îmbunătățească în mod corespunzător sistemul de monitorizare.

În 2021, 405 instalații din categoria B din 23 de țări au fost autorizate să funcționeze cu o anumită abatere de la cerințele implicite prevăzute de RMR. Acestea reprezintă 21 % din totalul instalațiilor din categoria B, aceeași pondere ca în 2020.

⁹¹ Principalul motiv este faptul că metodologia bazată pe măsurători necesită resurse considerabile și know-how pentru măsurarea continuă a concentrației de gaze cu efect de seră relevante, mulți operatori mai mici neavând aceste resurse și nedispunând de acest know-how.

⁹² RMR prevede obligația tuturor operatorilor de a îndeplini anumite niveluri minime, pentru sursele mai mari de emisii impunându-se respectarea unor niveluri mai înalte (necesitând o calitate mai fiabilă a datelor), în timp ce, din motive de eficiență din punctul de vedere al costurilor, surselor mai mici de emisii li se aplică cerințe mai puțin stricte.

6.2. Acreditarea și verificarea

Pentru a putea efectua verificări în conformitate cu RAV, verificatorii monitorizării emisiilor din EU ETS trebuie să fie acreditați de un organism național de acreditare. Aceasta le permite verificatorilor să își desfășoare activitatea pe baza principiului recunoașterii reciproce în toate țările EU ETS, să se bucure pe deplin de avantajele pieței interne și să asigure o disponibilitate suficientă.

În 2021, existau 106 verificatori acreditați pentru instalațiile staționare și 23 pentru aviație. În plus, 26 de țări au raportat că cel puțin un verificator străin a fost activ pe teritoriul lor în 2021, iar șase țări au raportat că aveau doar verificatori străini. Acest lucru arată că recunoașterea reciprocă a verificatorilor între țări continuă să funcționeze cu succes.

S-a constatat că nivelul de respectare a RAV de către verificatori este ridicat. Numai Norvegia a raportat două suspendări și doar Franța a raportat o singură retragere a acreditării unui verificator. Prin comparație, în 2020 s-a raportat o singură retragere și nu a avut loc nicio suspendare. Șase țări au redus domeniul de aplicare al acreditării a șapte verificatori. În 2020, numai Germania a făcut acest lucru, pentru doi verificatori.

Șase țări au raportat că au primit plângeri cu privire la verificatori în 2021 (cu una mai mult decât în 2020). Cu toate acestea, numărul total de plângeri (28) a reprezentat numai 57 % din numărul de plângeri din 2020. Majoritatea plângerilor (93 %) fuseseră deja soluționate la momentul raportării (față de 86 % în 2020). În plus, o țară a raportat că, între timp, fuseseră soluționate 11 plângeri din anii precedenți.

În 2021, opt țări au raportat că au identificat 64 de neconformități în ceea ce privește rolul verificatorilor în procesul de schimb de informații între organismele naționale de acreditare și autoritățile competente (în creștere față de 7 țări în 2020). Dintre acestea, 72 % fuseseră soluționate până la momentul raportării. În plus, trei țări au raportat că, între timp, fuseseră tratate 24 de neconformități din anii precedenți.

O prezentare generală a aspectelor legate de acreditare și de verificare este prezentată în tabelul 4.1 din apendicele 4 la documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezentul raport.

6.3. Autoritățile competente

Organizarea autorităților naționale competente responsabile cu punerea în aplicare a EU ETS diferă de la o țară la alta. În unele țări, aceasta implică mai multe autorități locale; în altele, punerea în aplicare este mai centralizată. Țările aleg aceste abordări pe baza eficacității din punctul de vedere al costurilor și al timpului.

În total s-a raportat un număr de Un număr total de 69 de autorități centrale, 147 regionale, 644 locale și 27 alte autorități competente au fost raportate ca fiind implicate în punerea în aplicare a EU ETS în 2021. Țările au raportat că utilizează diferite instrumente de coordonare între autorități, cum ar fi o autoritate competentă centrală responsabilă cu activitatea MRV

(11 țări) sau care joacă un rol de coordonare⁹³ (10 țări), instrucțiuni obligatorii și orientări din partea unei autorități competente centrale pentru autoritățile locale (5 țări), formare comună pentru autoritățile competente (8 țări) și grupuri de lucru sau reuniuni periodice între autorități (11 țări). În 2021, 14 țări nu dispuneau de astfel de instrumente. Aceste țări au o organizare mai centralizată și, prin urmare, au nevoie de mai puține instrumente de coordonare.

O prezentare mai detaliată a coordonării dintre țările EU ETS este prezentată în tabelul 4.2 din apendicele 4 la documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezentul raport.

În 2021, 15 țări nu au perceput taxe administrative de la operatorii de instalații pentru autorizarea și aprobarea planurilor de monitorizare (în creștere față de 13 țări în 2020). De asemenea, operatorii de aeronave din 18 țări nu au plătit nicio taxă (16 țări în 2020). Tarifele au variat semnificativ de la o țară la alta și de la un tip de servicii la altul – de la 5 EUR la 7 729,20 EUR pentru o autorizație și aprobarea unui plan de monitorizare pentru instalații și de la 2,13 EUR la 3 100 EUR pentru operatorii de aeronave. 13 țări au raportat perceperea unor taxe administrative, de asemenea, în cuantum variabil, pentru aprobarea planurilor metodologice de monitorizare sau a unor modificări semnificative.

Tabelul 4.3 din apendicele 4 la documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezentul raport conține o prezentare detaliată a taxelor administrative în țările EU ETS.

6.4. Conformitate și asigurarea respectării normelor

Conformitatea cu EU ETS este verificată în cicluri anuale. Pentru fiecare an de funcționare, operatorii trebuie să prezinte un raport anual de emisii până la data de 31 martie a anului următor. După verificarea raportului, operatorii trebuie să restituie numărul convenit de certificate până la data de 30 aprilie a aceluiași an. Pentru fiecare tonă de CO₂ emisă pentru care nu s-a restituit niciun certificat în timp util, Directiva EU ETS prevede o sancțiune de 100 EUR⁹⁴. Aceasta se adaugă la costul restituirii certificatelor datorate. Alte sancțiuni se pot aplica și în cazul încălcărilor legate de punerea în aplicare a EU ETS pe baza dispozițiilor naționale stabilite de fiecare țară.

În ciclul de conformitate 2021, nivelul de conformitate cu EU ETS a rămas foarte ridicat. Operatorii responsabili pentru peste 99 % din emisiile provenite de la instalații staționare și din aviație în majoritatea anilor și-au îndeplinit obligațiile juridice la timp. Eficiența sistemului de conformitate s-a îmbunătățit prin adoptarea pe scară mai largă a raportării electronice. În 2021, 11 țări au utilizat sisteme informatice automatizate și modele electronice pentru planurile de monitorizare, rapoartele privind emisiile, rapoartele de verificare și/sau rapoartele de îmbunătățire. Opt țări utilizează, de asemenea, sisteme informatice automatizate pentru a gestiona fluxul de lucru pentru planurile metodologice de monitorizare, rapoartele anuale privind nivelul de activitate și alte schimburi de informații privind datele de alocare.

⁹³ În cazul în care autoritățile regionale/locale sunt responsabile pentru activitatea MRV, autoritatea competentă centrală examinează documentele relevante, cum ar fi planurile de monitorizare, în plus față de aceste autorități regionale și locale pentru a monitoriza calitatea proceselor MRV.

⁹⁴ Sancțiunea este indexată în funcție de inflație.

Din cauza pandemiei de COVID-19 și a restricțiilor aferente privind contactele fizice, 18 țări au permis verificatorilor să efectueze vizite virtuale la fața locului⁹⁵. Pentru 460 de instalații și 64 de operatori de aeronave, vizitele virtuale la fața locului au fost aprobate de autoritatea competentă aplicabilă.

Autoritățile competente efectuează diferite verificări ale conformității cu privire la rapoartele anuale de emisii ale instalațiilor. În 2021, toate autoritățile competente au verificat dacă rapoartele transmise de instalațiile staționare sunt complete, iar majoritatea au făcut acest lucru în cazul rapoartelor operatorilor de aeronave. Excepție fac autoritățile competente din Ungaria și Letonia (cu 3 și, respectiv, 2 operatori de aeronave), precum și Liechtenstein, Irlanda de Nord și Slovenia, deoarece nu administrează niciun operator de aeronave.

Tabelul 4.4 din apendicele 4 la documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezentul raport prezintă în detaliu verificările de conformitate efectuate în țările EU ETS.

Autoritățile competente din 12 țări au făcut estimări prudente pentru 55 de instalații (aproximativ 0,6 % din totalul instalațiilor), în scădere față de 58 în 2020. Astfel de estimări sunt efectuate în conformitate cu articolul 70 din RMR în cazul în care fie rapoartele anuale privind emisiile nu au fost prezentate la timp, fie a fost emis un aviz de verificare negativ, fie un raport de emisii nu a respectat RMR. În cazul a 14 instalații, s-au făcut estimări prudente pentru totalul emisiilor. Pentru 17 instalații, estimările prudente au acoperit doar o parte din emisii. De asemenea, s-a estimat că 24 de instalații nu au generat emisii.

În total, din cele 5 Mt de emisii raportate de cele 55 de instalații (în scădere de la 18 Mt în 2020), 0,8 Mt (în scădere de la 3,3 Mt în 2020) au fost estimate în mod prudent. De regulă, au fost realizate estimări prudente deoarece rapoartele privind emisiile nu respectaseră pe deplin cerințele RMR sau au fost prezentate după expirarea termenului limită.

Șase țări au raportat estimări prudente pentru aviație (cu două mai puțin decât în 2020) în ceea ce privește 28 de operatori de aeronave (cu cinci mai mult decât în 2020) și 0,09 Mt de emisii (0,14 Mt în 2020).

Controalele efectuate de autoritățile competente continuă să fie importante deoarece completează activitățile verificatorilor. Pe lângă verificarea rapoartelor privind emisiile, 16 țări au raportat că efectuaseră inspecții la fața locului ale instalațiilor. Nicio țară⁹⁶ nu a raportat inspecții la fața locului pentru aviație, spre deosebire de cele 13 țări din 2020. Această scădere, în special pentru aviație, poate fi atribuită impactului pandemiei de COVID-19. Autorităților competente le-a fost imposibil să viziteze instalații sau operatori de aeronave pentru o mare parte din prima jumătate a anului 2021.

Tabelul 4.5 din apendicele 4 la documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezentul raport prezintă o imagine de ansamblu a măsurilor de conformitate aplicate în țările EU ETS.

⁹⁵ Articolul 34a din Regulamentul privind acreditarea și verificarea permite verficatorului să efectueze vizite virtuale la fața locului în cazul în care o situație de forță majoră împiedică verficatorul să se deplaseze la fața locului. Acest lucru este permis numai cu aprobarea autorității competente și dacă au fost îndeplinite anumite condiții.

⁹⁶ Trei țări (Liechtenstein, Irlanda de Nord și Slovenia) nu administrează niciun operator de aeronave.

În 2021, 29 de operatori de instalații din opt țări au primit sancțiuni pentru depășirea nivelului de emisii. În cazul aviației, patru țări au raportat sancțiuni pentru depășirea nivelului de emisii pentru nouă operatori de aeronave. Unsprezece țări⁹⁷ au raportat 41 de încălcări de altă natură decât depășirea nivelului de emisii, pentru care au emis sancțiuni, avertismente oficiale sau notificări oficiale. Au fost raportate 30 de amenzi (fie emise, fie care urmează să fie emise, de exemplu, din cauza procedurilor judiciare în curs), în valoare totală de 17,9 milioane EUR. Printre acestea se numără cinci încălcări din sectorul aviației, săvârșite în patru țări, care au condus la trei amenzi, în valoare totală de 36 000 EUR.

Tabelul 4.6 din apendicele 4 la documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezentul raport prezintă o imagine de ansamblu a sancțiunilor aplicate pentru depășirea nivelului de emisii în țările EU ETS.

Cele mai frecvente încălcări raportate pentru anul 2021 au vizat funcționarea fără permis de emisie, nerespectarea obligației de monitorizare a emisiilor în conformitate cu planul de monitorizare aprobat și cu RMR și neprezentarea în timp util a unui raport de emisii. Faza 4 a ETS prevede încălcări suplimentare și sancțiuni conexe: nerespectarea obligației de notificare a încetării funcționării instalației sau neprezentarea documentelor necesare pentru procedurile de alocare cu titlu gratuit, cum ar fi planul metodologic de monitorizare, neîndeplinirea cerințelor de monitorizare prevăzute în planul respectiv sau prezentarea unui raport anual privind nivelul de activitate.

7. Legătura dintre EU ETS și ETS-ul Elveției

Începând din 2020, EU ETS și ETS-ul Elveției sunt conectate. Aceasta înseamnă că certificatele emise într-un sistem pot fi restituite pentru emisiile generate în oricare dintre cele două sisteme. Având acces la o piață mai mare, operatorii pot profita de creșterea eficienței din punctul de vedere al costurilor și de mai multe opțiuni de reducere a emisiilor. Acordul de legătură⁹⁸ stabilește condițiile și cerințele în temeiul cărora sunt conectate cele două sisteme. Acesta instituie, de asemenea, un mecanism care să asigure respectarea condițiilor de legătură prevăzute la articolul 25 din Directiva EU ETS⁹⁹.

Includerea sectorului aviației în acordul de legătură a reprezentat o cerință esențială pentru UE. În temeiul articolului 6 din acord, Elveția aplică aceeași abordare ca EU ETS în ceea ce privește normele în materie de acoperire, plafonare și alocare. Zborurile interne din Elveția și zborurile spre aeroporturi din SEE intră în domeniul de aplicare al ETS-ului Elveției, în timp ce zborurile spre Elveția intră sub incidența EU ETS. Acest acord protejează integritatea de mediu a ambelor sisteme.

Operatorii de aeronave care efectuează zboruri în ambele direcții între UE și Elveția sunt supuși obligațiilor de conformitate în temeiul ambelor sisteme. Pentru a limita sarcina

⁹⁷ Cele unsprezece țări sunt Cehia, Danemarca, Spania, Finlanda, Franța, Grecia, Ungaria, Țările de Jos, Polonia, Suedia și România.

⁹⁸ Acordul dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană pentru crearea unei legături între respectivele lor scheme de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, [JO L 322](#), 7.12.2017, p. 3.

⁹⁹ La fel ca mai sus, Directiva 2003/87/CE.

administrativă aferentă, acordul de legătură stabilește o soluție de tip „ghișeu unic”. Aceasta înseamnă că operatorii nu trebuie să se adreseze decât unei singure autorități competente în ceea ce privește alocarea, conturile de depozit și conformitatea.

Tabelul 7 și tabelul 8 compară cifre-cheie pentru ambele sisteme în 2021 – certificatele licitate, alocările cu titlu gratuit și emisiile verificate, atât pentru instalațiile staționare, cât și pentru operatorii de aeronave. Potrivit acestora, compatibilitatea celor două sisteme nu este o chestiune care ține de dimensiune, ci de cerințe calitative, de condiții de concurență echitabile și de măsuri de protejare a integrității pieței.

Tabelul 7. Comparație între EU ETS și ETS-ul Elveției – instalații staționare în 2021.

Sistem	EU ETS	ETS-ul Elveției
Certificate generale licitate	582 952 500	175 000, rest din 2020
Alocare cu titlu gratuit a certificatelor generale	544 947 793	4 436 126
Emisii verificate provenite de la instalații staționare	1 335 460 461	4 904 027

Tabelul 8. Comparație între EU ETS și ETS-ul Elveției – operatori de aeronave în 2021.

Sistem	EU ETS		ETS-ul Elveției	
CertIFICATE pentru aviație licitate	3 785 500		160 850	
Alocare cu titlu gratuit a certificatelor pentru aviație	CertIFICATE pentru aviație ale UE din EU ETS	CertIFICATE pentru aviație ale Elveției din ETS-ul Elveției	CertIFICATE pentru aviație ale Elveției din ETS-ul Elveției	CertIFICATE pentru aviație ale UE din EU ETS
	24 060 563	380 246	496 960	397 327
Emisii verificate provenite de la operatorii de aeronave	EU ETS	ETS-ul Elveției	ETS-ul Elveției	EU ETS
	27 699 555	274 931	328 191	434 349

Pentru ca acordul de legătură să devină operațional și pentru a promova creșterea eficienței, a fost creată o legătură directă între registrele ambelor sisteme. Aceasta permite entităților reglementate să transfere certificate dintr-un cont al unui sistem într-un cont al celuilalt sistem. Transferurile sunt planificate, în general de două ori pe lună.

Tabelul 9 și tabelul 10 analizează efectele legăturii în EU ETS și în ETS-ul Elveției în 2021. Tabelele arată măsura în care entitățile reglementate din ambele sisteme au utilizat certificate emise în celălalt sistem pentru asigurarea conformității.

Tabelul 9. Unități utilizate pentru conformitate în registrul UE.

Instalații staționare	Alocarea cu titlu gratuit și vânzarea prin licitație a certificatelor de emisii	Emisii verificate	Unități restituite	CertIFICATE EU ETS		CertIFICATE emise în ETS-ul Elveției	
				Generale	Aviație	Generale	Aviație
				1 128 900 293	1 335 460 461	1 332 192 792	1 323 252 959
% din total				99,3 %	0,6 %	0,03 %	0,005 %
Operatori de aeronave	Alocare cu titlu gratuit (inclusiv ETS-ul Elveției) și vânzarea prin licitație a certificatelor de emisii	Emisii verificate (inclusiv în cadrul ETS-ului Elveției)	Unități restituite	CertIFICATE EU ETS		CertIFICATE emise în ETS-ul Elveției	
				Generale	Aviație	Generale	Aviație
				28 223 342	27 944 486	28 007 345	7 677 636
% din total				27,4 %	71,1 %	0,002 %	1,5 %

Tabelul 10. Unități utilizate pentru conformitate în registrul Elveției.

Instalații staționare	Alocarea cu titlu gratuit și vânzarea prin licitație a certificatelor de emisii	Emisii verificate	Unități restituite	CertIFICATE EU ETS		CertIFICATE emise în ETS-ul Elveției	
				Generale	Aviație	Generale	Aviație
				4 611 126	4 904 027	4 858 105	398 715
% din total				8,2 %	-	91,3 %	0,5 %

Operatori de aeronave (administrați de Elveția)	Alocare cu titlu gratuit (inclusiv EU ETS) și vânzarea prin licitație a certificatelor de emisie	Emisii verificate (inclusiv în cadrul EU ETS)	Unități restituite	Certificate EU ETS		Certificate emise în ETS- ul Elveției	
				Generale	Aviație	Generale	Aviație
	1 055 137	762 540	762 540	302	279 336	0	482 902
	% din total			0,04 %	36,6 %	-	63,3 %

În total, entitățile reglementate din cadrul EU ETS (atât instalațiile staționare, cât și operatorii de aeronave) au utilizat 887 991 de certificate emise în cadrul ETS-ului Elveției pentru conformitate în 2021. Aceasta înseamnă cu aproape 246 000 de certificate mai mult decât în 2020, reprezentând o creștere cu peste 38 % a utilizării flexibilității oferite de legătură. Acest lucru a fost realizat chiar dacă operatorii de aeronave din UE au utilizat mai puține certificate pentru aviație emise în cadrul ETS-ului Elveției în termeni relativi (1,5 % în 2021 față de 2,3 % în 2020).

În conformitate cu dispozițiile de reglementare, instalațiile staționare din UE au putut utiliza certificatele pentru aviație din cadrul ETS-ului Elveției pentru conformitate pentru prima dată în 2021¹⁰⁰. Creșterea gradului de conștientizare și de acceptare a legăturii dintre EU ETS și ETS-ul Elveției este, de asemenea, bine documentată de utilizarea sporită a certificatelor generale elvețiene de către instalațiile staționare, de la zero la aproximativ 396 422 de unități. În termeni relativi, certificatele generale emise în cadrul ETS-ului Elveției au reprezentat mai puțin de 0,03 % din totalul restituit în EU ETS în 2021. Totuși, aceasta a reprezentat o cotă mai semnificativă de 8,6 % din totalul certificatelor generale elvețiene alocate cu titlu gratuit și scoase la licitație în anul respectiv.

În cadrul ETS-ului Elveției, instalațiile staționare au utilizat o cotă similară de certificate generale EU ETS pentru conformitate în 2021 (8,2 %). Comparativ cu 0,19 % în 2020, aceasta reprezintă o creștere semnificativă. Din nou, aceasta poate fi atribuită unei conștientizări din ce în ce mai mari a flexibilității oferite de piețele carbonului conectate. În 2021, instalațiile staționare din cadrul ETS-ului Elveției au putut utiliza, de asemenea, certificatele pentru aviație pentru asigurarea conformității. Totuși, acestea au utilizat numai certificatele pentru aviație emise în sistemul național.

Tabelul 11 sintetizează volumele agregate de certificate (atât generale, cât și pentru aviație) transferate între EU ETS și ETS-ul Elveției prin intermediul legăturii directe începând din 2020. Soldul indică un transfer de 3 269 de certificate din EU ETS către sistemul elvețian. Cu toate acestea, ar trebui remarcat faptul că cifrele pot include retransferurile aceluiași certificate.

Tabelul 11. Certificate transferate între EU ETS și ETS-ul Elveției în perioada 2020-2021.

Anul		2020	2021	Total
Transferuri de certificate între EU ETS și ETS-ul Elveției	De la EU ETS la ETS-ul Elveției	475 679	1 051 360	1 527 039
	De la ETS-ul Elveției la EU ETS	0	1 523 770	1 523 770
Sold				3 269

¹⁰⁰ În temeiul articolului 12 alineatul (3) din Directiva EU ETS.

8. EU ETS în contextul Directivei privind eficiența energetică¹⁰¹

EU ETS funcționează în contextul mai larg al politicii energetice a UE, inclusiv al Directivei privind eficiența energetică¹⁰². Scopul directivei respective este de a realiza economii de energie prin stabilirea unor obiective și obligații pentru statele membre și pentru întreprinderi. Prin urmare, semnalul dat de prețul carbonului al EU ETS poate interacționa cu măsurile de politică și cu acțiunile puse în aplicare în acest scop.

Articolul 7 din Directiva privind eficiența energetică impune statelor membre să introducă măsuri de politică pentru a realiza economii de energie în conformitate cu obiectivele lor naționale orientative¹⁰³. Majoritatea statelor membre au raportat măsurile planificate pentru atingerea obiectivelor de economisire a energiei prevăzute la articolul 7 pentru perioada de obligații 2021-2030. Prin reformarea Directivei privind eficiența energetică ca parte a pachetului de politici pentru punerea în aplicare a Pactului verde european, Comisia a propus creșterea obiectivelor globale în materie de eficiență energetică, precum și a obiectivului anual privind obligația referitoare la economiile de energie. Negocierile cu privire la această propunere continuă.

În plus, articolul 8 din Directiva privind eficiența energetică promovează măsuri de eficiență energetică eficiente din punctul de vedere al costurilor în întreprinderile mari, inclusiv în unele instalații care intră sub incidența EU ETS. Acestea au obligația de a efectua un audit energetic o dată la patru ani sau de a utiliza un sistem certificat de gestionare a energiei sau a mediului. Aceste instrumente contribuie la identificarea pierderilor de energie și la estimarea potențialului de economisire a energiei și a măsurilor eficiente din punctul de vedere al costurilor pentru reducerea consumului de energie.

Semnalul dat de prețul carbonului al EU ETS contribuie la evaluarea investițiilor și a măsurilor legate de eficiența energetică în sectoarele reglementate. Statele membre utilizează, de asemenea, veniturile obținute în urma licitării certificatelor de emisii din EU ETS pentru a finanța îmbunătățiri în materie de eficiență energetică. În 2021, 18 state membre¹⁰⁴ au raportat utilizarea acestor venituri pentru a finanța proiecte legate de eficiența energetică. Acestea au inclus investiții în modernizarea termică a clădirilor (inclusiv sprijin pentru gospodăriile cu venituri mai mici), consiliere în materie de eficiență energetică, precum și cercetare și dezvoltare, cu obiectivul de a reduce consumul de energie. În total, în 2021, au fost cheltuite venituri ETS în valoare de 2,5 miliarde EUR pentru finanțarea investițiilor

¹⁰¹ În temeiul articolului 24 din Directiva (UE) 2018/2002 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 de modificare a Directivei 2012/27/UE privind eficiența energetică ([JO L 328](#), 21.12.2018, p. 210) și al articolelor 29 și 35 din Regulamentul (UE) 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018 privind guvernarea uniunii energetice și a acțiunilor climatice, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 663/2009 și (CE) nr. 715/2009 ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 94/22/CE, 98/70/CE, 2009/31/CE, 2009/73/CE, 2010/31/UE, 2012/27/UE și 2013/30/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 2009/119/CE și (UE) 2015/652 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ([JO L 328](#), 21.12.2018, p. 1).

¹⁰² Directiva (UE) 2018/2002 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 de modificare a Directivei 2012/27/UE privind eficiența energetică. [JO L 328](#), 21.12.2018, p. 210.

¹⁰³ La fel ca înainte, Directiva (UE) 2018/2002, articolul 3.

¹⁰⁴ Cele 18 state membre au fost Belgia, Bulgaria, Croația, Cipru, Cehia, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Ungaria, Italia, Letonia, Lituania, Polonia, România, Slovacia și Slovenia.

legate de eficiența energetică.

9. Concluzii și perspective

În 2021, cererea de energie a crescut, stimulată de redresarea treptată în urma efectelor pandemiei de COVID-19, iar prețurile combustibililor fosili pe piețele europene au crescut, de asemenea. EU ETS a continuat să funcționeze în mod corespunzător și să contribuie la îndeplinirea obiectivelor ambițioase ale UE în materie de climă.

Deși au crescut în 2021, emisiile din cadrul EU ETS au rămas sub nivelurile anterioare pandemiei înregistrate în 2019. Creșterea a fost asociată redresării economice treptate în urma pandemiei de COVID-19. Emisiile provenite de la instalațiile staționare au crescut cu 6,6 % față de 2020, dar au rămas în continuare cu 5,6 % mai mici decât cele din 2019. Emisiile generate de producția de energie electrică și termică au crescut, de asemenea, ca urmare a trecerii de la utilizarea gazelor naturale la cărbune ca răspuns la creșterea prețurilor combustibililor fosili. În 2021, emisiile generate de sectorul aviației au fost cu aproximativ 30 % mai mari decât în 2020, dar cu 50 % mai mici decât în 2019.

Cu toate acestea, ponderea emisiilor fosile generate de antracit a crescut în instalațiile staționare, în timp ce ponderea lignitului și cea a gazelor naturale au scăzut ca urmare a creșterii prețurilor la gazele naturale. Ca răspuns la criza energetică, Comisia a prezentat planul REPowerEU. Acesta pledează pentru accelerarea tranziției către o energie curată, valorificând în același timp revizuirile în curs ale politicilor conexe în domeniul climei și al energiei din cadrul pachetului pentru a pune în aplicare Pactul verde european.

Creșterea prețului carbonului a ridicat semne de întrebare cu privire la existența unor speculații excesive pe piața carbonului din UE. Autoritatea Europeană pentru Valori Mobiliare și Piețe (ESMA) a abordat aceste preocupări în cadrul unei analize aprofundate a pieței și a comportamentului acesteia, concluzionând că prețurile predominante sunt în conformitate cu principiile fundamentale ale pieței.

În același timp, un preț mai mare al carbonului în 2021 s-a tradus prin venituri mai mari obținute din licitații pentru statele membre – aproape de două ori mai mari decât veniturile din 2020. În 2021, statele membre au cheltuit în medie 19 miliarde EUR din veniturile obținute în urma licitării certificatelor de emisii pentru acțiuni legate de climă și energie. Statele membre au utilizat, de asemenea, aceste resurse pentru a atenua impactul crizei energetice. Pe termen mediu și lung, aceste resurse pot sprijini investițiile în tranziția către o energie curată, îmbunătățind astfel eficiența energetică și sporind utilizarea energiei din surse regenerabile, reducând nu numai emisiile, ci și dependența statelor membre de combustibilii fosili și de importurile acestora.

În paralel, revizuirea EU ETS avansează, negocierile dintre Parlamentul European și Consiliu fiind în curs. Se preconizează că, până în 2030, sistemul va asigura reduceri mai importante ale emisiilor, în conformitate cu obiectivele UE în materie de climă stabilite în Legea europeană a climei.